

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Голова Кіровоградської
обласної державної
адміністрації**

С.КУЗЬМЕНКО
“___” червня 2018 року

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2017 РІК

2018 рік

Зміст

	<i>стор.</i>
1. Загальна характеристика.....	3
2. Чисельність населення	3
3. Фізико-географічна характеристика	5
4. Перелік екологічно небезпечних об'єктів	6
5. Атмосферне повітря	7
6. Водні ресурси	19
7. Земельні ресурси	30
8. Лісові ресурси	35
9. Рослинний світ.....	44
10. Тваринний світ.....	58
11. Природно-заповідний фонд	69
12. Формування екологічної мережі	77
13. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами:.....	80
14. Радіаційна безпека.....	92
15. Моніторинг довкілля	96
16. Міжнародне співробітництво.....	97
17. Планування природоохоронної діяльності.....	98
18. Найважливіші екологічні проблеми регіону.....	116

I. Загальна характеристика

Дата утворення _____	10 січня 1939 року
Територія, км ² _____	24587,8
Кількість адміністративно-територіальних одиниць ____	1030
Кількість міст _____	12
з них обласного підпорядкування _____	4
Кількість селищ _____	27
Кількість сільських населених пунктів _____	991
Чисельність населення, тис. осіб _____	956,3
з них:	
міське _____	603,1
сільське _____	353,2
Щільність населення, тис. осіб на 1 км ² _____	-

II. Чисельність населення

Таблиця 1

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, тис. осіб/ км ²
1	2	3
Міста обласного підпорядкування		
м. Кропивницький (міськрада)	103,3	2,306
м. Знам'янка (міськрада)	20,9	1,349
м. Олександрія (міськрада)	68,1	1,333
м. Світловодськ (міськрада)	44,7	1,186
Усього	237,0	1,731
Міста районного підпорядкування		
м. Благовіщенське	7,05	-
м. Бобринець	18,13	-
м. Гайворон	13,9	-
м. Долинська	12,13	-
м. Мала Виска	12,1	-
м. Новомиргород	17,83	-
м. Новоукраїнка	20,6	-
м. Помічна	8,15	-
Усього	109,89	-

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, тис. осіб/ км ²
1	2	3
Райони		
Благовіщенський	700,8	0,032
Бобринецький	1496,3	0,017
Вільшанський	645,1	0,019
Гайворонський	695,0	0,054
Голованівський	992,1	0,031
Добровеличківський	1296,5	0,026
Долинський	1275,9	0,027
Знам'янський	1327,9	0,017
Кіровоградський	1557,0	0,024
Компаніївський	967,5	0,016
Маловисківський	1248,0	0,035
Новгородківський	996,6	0,016
Новоархангельський	1205,8	0,020
Новомиргородський	1032,2	0,028
Новоукраїнський	1667,8	0,025
Олександрівський	1158,9	0,023
Олександрійський	1842,0	0,019
Онуфріївський	889,1	0,020
Петрівський	1194,9	0,020
Світловодський	1219,0	0,010
Устинівський	942,4	0,014
Усього	24350,8	0,493

III. Фізико-географічна характеристика

В центрі України, між Дніпром та Південним Бугом, в південній частині Придніпровської височини розташована Кіровоградська область. Її територія становить 24,6 тис. км², що складає 4,1% від площі усієї території України.

Область має помірно-континентальний клімат. Середньорічна температура повітря 7-8 °С. Літо спекотне. Середня температура липня + 21 °С. Зима малоснігова, м'яка з частими відлигами. Середньомісячна температура найхолоднішого періоду зими (січень-лютий) по області мінус 5-8 °С. Опади випадають найчастіше влітку і восени у вигляді дощів. Їх середньорічна кількість становить від 450 до 520 мм.

Ґрунтовий покрив на території області характерний для перехідної зони від південного лісостепу до північного лісостепу і представлений більш, ніж 50 відмінами ґрунтів. Ґрунти мають високу родючість. В північній частині області переважають чорноземи, потужні малогумусні й середньогумусні із вмістом гумусу відповідно 5% та трохи більше 5,5 %. Для південно-західних районів найбільш поширеними ґрунтами є чорноземи звичайні, середньо - та малогумусні, а в південній частині - чорноземи звичайні неглибокі малогумусні та малопотужні. За механічним складом ґрунти північних районів – важко-суглинкові, південних - легкосуглинкові, а в Придніпров'ї – легко- та середньосуглинкові.

Область має порівняно великі запаси деяких мінеральних ресурсів. З паливних ресурсів тут є поклади бурого вугілля в м. Олександрія. Вагоме енергетичне значення мають значні (світового масштабу) поклади уранових руд. Мінерально-сировинний потенціал області має понад 340 родовищ корисних копалин, із яких 107 розробляються. Це буре вугілля, рудна сировина (залізо, нікель), сировина для атомної енергетики (уран), нерудні корисні копалини.

Водні ресурси Кіровоградщини представлені річками, водосховищами, ставками та підземними водами. В області нараховується 438 великих і малих річок протяжністю 5,6 тис.км, серед яких найбільші — Інгулець, Синюха, Велика Вись, Інгул, Ятрань. За кількістю водосховищ та ставків (2845) область займає третє місце серед областей України.

Сучасний рослинний покрив Кіровоградської області значною мірою трансформований, розміщення рослинності є нерівномірним. Природна рослинність вкриває 15-16% площі території та представлена лісовим, степовим, лучним, болотним і водним типами рослинності.

Тваринний світ Кіровоградщини, незважаючи на значну господарську освоєність території області, залишається відносно багатим. На території Кіровоградщини виявлено 368 видів, в тому числі: ссавців - 65, птахів - 279, плазунів - 13, амфібій - 11. Крім того, водойми області населяє 61 вид риб, з яких найбільш численними є представники ряду карпоподібних (35 видів). Цьому сприяє географічне положення даної території, яку з південного заходу на північний схід перетинає природна межа між лісостепом і степом.

4. Перелік екологічно небезпечних об'єктів

Таблиця 2

№ з/п	Назва екологічно небезпечного об'єкту	Вид економічної діяльності	Відомча належність (форма власності)	Примітка
1	ДП "Східний гірничо-збагачувальний комбінат"	Добування уранової та торієвої руди. Виробництво та переробка ядерного палива	Загальнодержавна власність	Накопичено 44556,483 тис. тонн відходів у хвостосховищі у балці "Щербаківська" (Петрівський район)
2	ТОВ "Побужський феронікелевий комбінат"	Виробництво кольорових металів (нікелю)	Приватна власність	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря 3198,771 т на рік
3	Кіровоградське ВКГ ОКВП "Дніпро-Кіровоград"	Забір, очищення та скид стічних вод	Комунальна власність	Скид 11,89 млн. м ³ стічних вод на рік

ДП "Східний гірничо-збагачувальний комбінат"

ТОВ "Побужський феронікелевий комбінат"

V. Атмосферне повітря

Атмосферне повітря є одним з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища. Як природний об'єкт воно являє собою природну суміш газів, що знаходиться за межами житлових, виробничих та інших приміщень.

Метою охорони атмосферного повітря є забезпечення збереження сприятливого стану атмосферного повітря, його відтворення та поліпшення для підтримки екологічної безпеки життєдіяльності людини, а також запобігання шкідливому впливу на навколишнє природне середовище.

Основними забруднювачами атмосферного повітря є стаціонарні джерела, до яких належать промислові підприємства, теплові електростанції та котельні. Від цих джерел у повітряний простір області щорічно надходить велика частина забруднюючих речовин, які зумовлюють стійке забруднення атмосферного повітря.

За галузями промисловості найбільшими забруднювачами атмосферного повітря в області стали підприємства переробної промисловості - 48% загального обсягу викидів, підприємства транспорту - 24,1% та добувна промисловість і розроблення кар'єрів - 13,7%.

Зокрема, в 2017 році обсяг викидів по регіону в порівнянні з попереднім роком за даними Головного управління статистики у Кіровоградській області дещо збільшився.

Для забезпечення стабільності екологічної ситуації та зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферному повітрі по області вживається низка відповідних заходів, зокрема контролюється питання недопущення здійснення

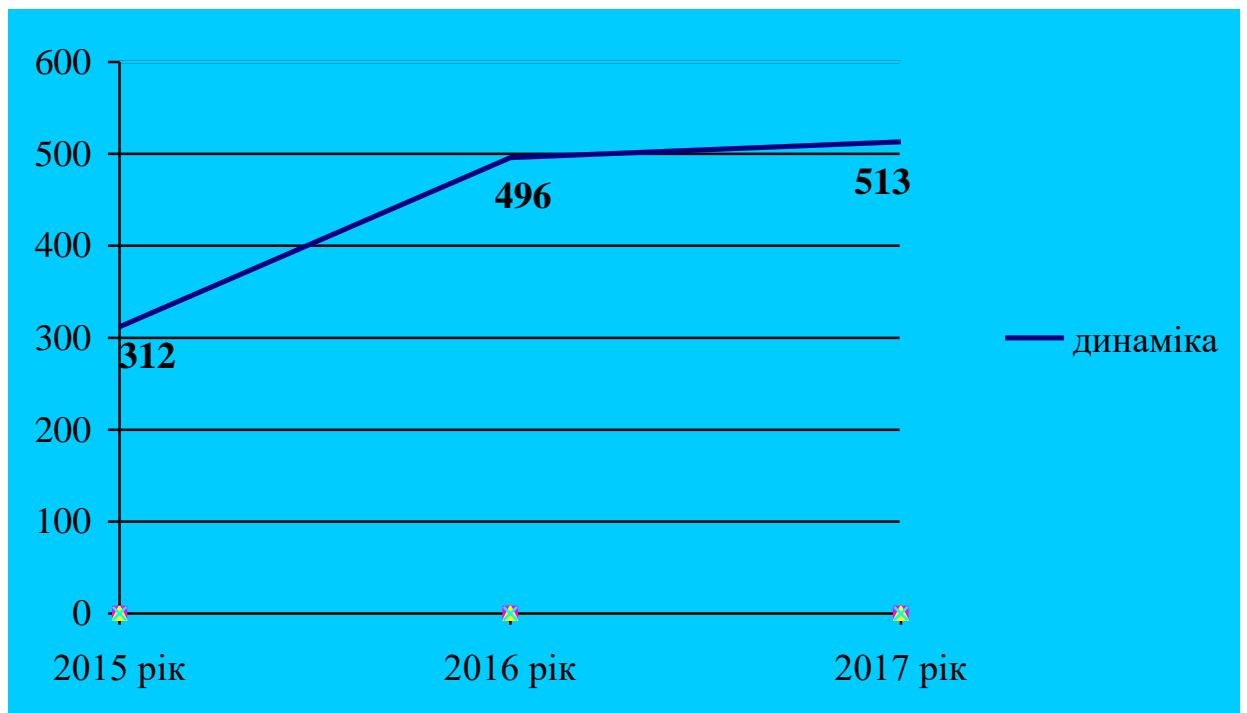
викидів забруднюючих речовин в повітря без відповідних дозволів, реалізується ряд природоохоронних програм, проводиться постійний моніторинг екологічного стану регіону, проводиться реконструкція та налагоджувальні роботи обладнання на підприємствах.

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2017 рік та два попередніх

Таблиця 3

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	312	496	513
другої групи	57	81	91
третьої групи	255	415	422
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	14,2	11,8	12,2
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,6	0,5	0,5
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	14,5	12,2	12,7

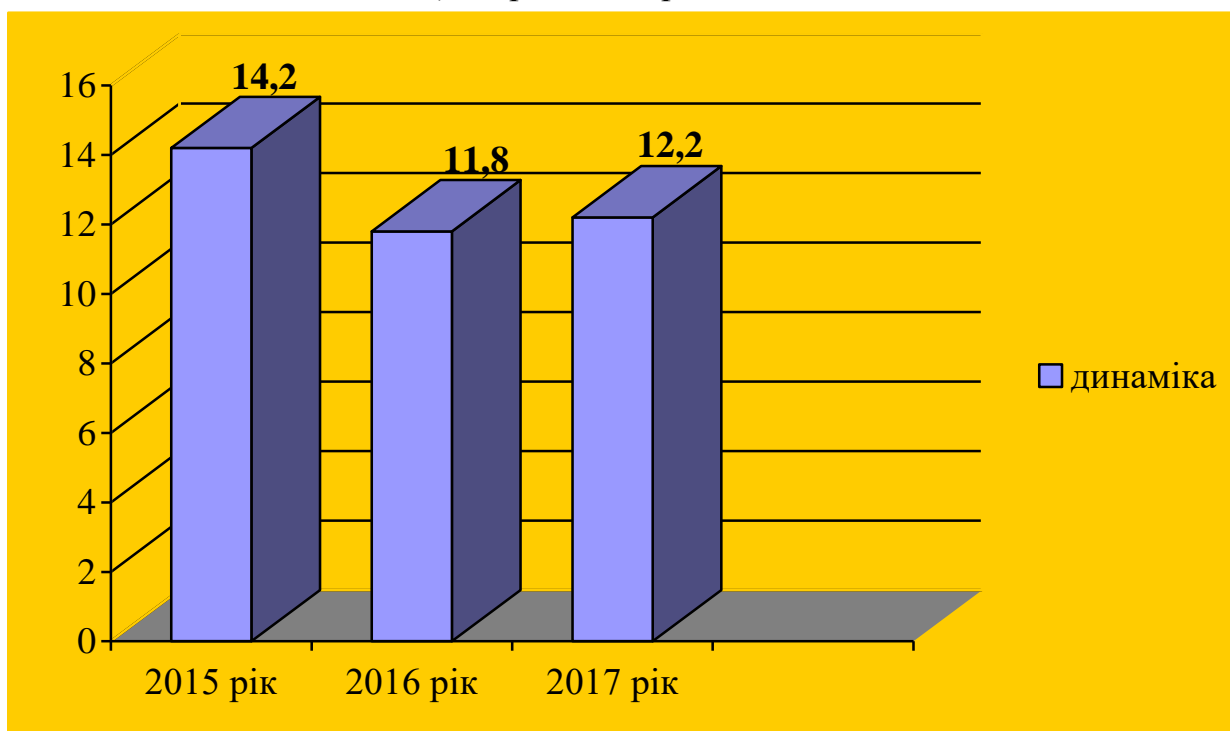
Загальна кількість суб'єктів господарювання, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, од.

Діаграма 1

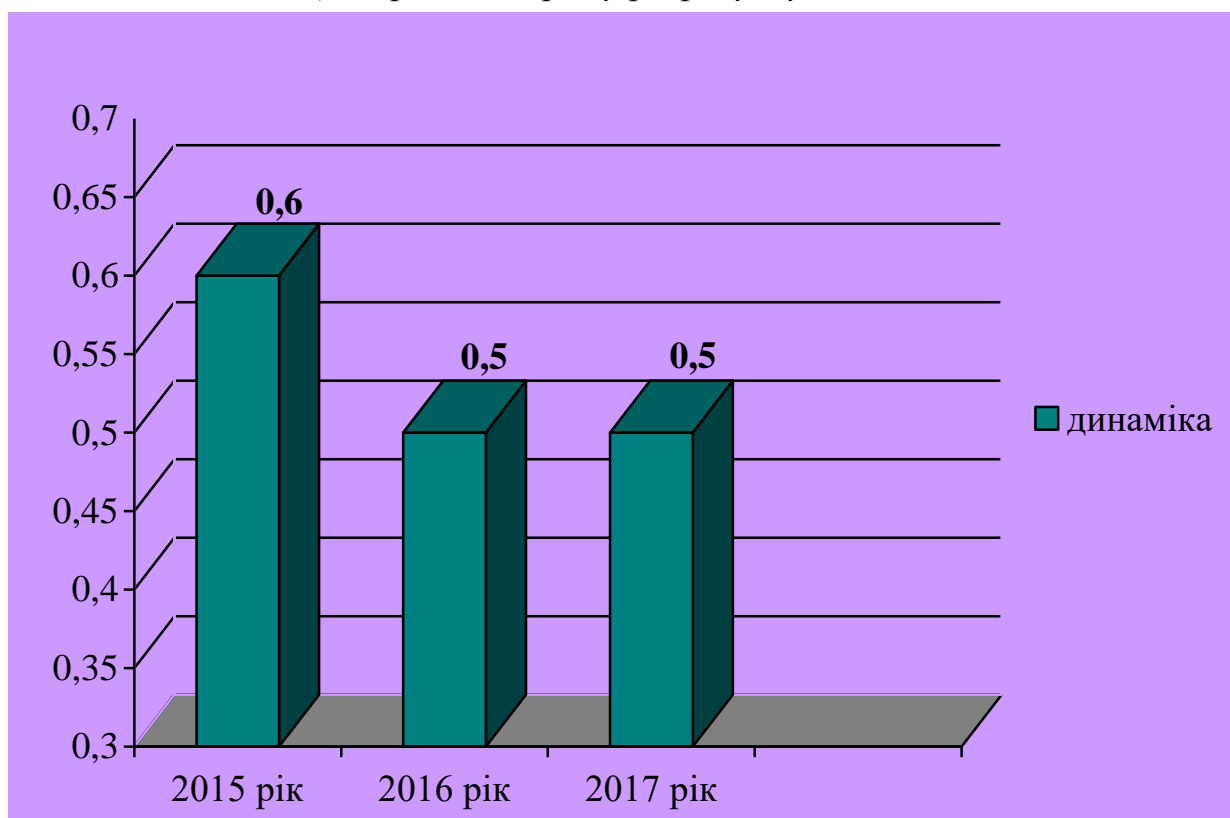

*Викиди забруднюючих речовин та парникових газів
від стаціонарних джерел, тис. тонн*

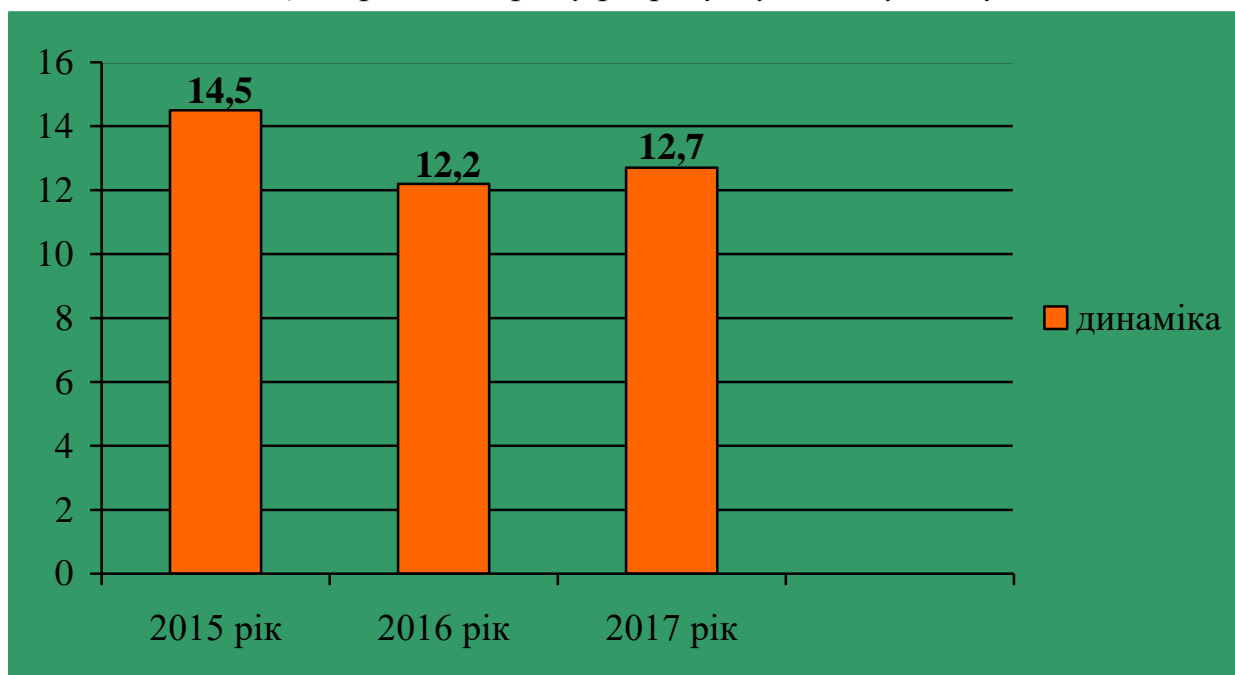
Діаграма 2

*Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
від стаціонарних джерел у розрахунку на км², тонн*

Діаграма 3

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг

Діаграма 4

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міст

Таблиця 4

Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
1	2	3	4	5	6
Пил неорганічний	м. Кропивницький	0,23	0,15	0,5	0,6
Діоксид сірки		0,018	0,050	0,5	0,046
Розчинені сульфати		0,01	-	-	0,02
Оксид вуглецю		1,8	3,0	5,0	6,0
Діоксид азоту		0,03	0,04	0,2	0,08
Оксид азоту		0,02	0,06	0,4	0,04
Сажа		0,03	0,05	0,15	0,13
Формальдегід		0,004	0,003	0,035	0,011
Пил неорганічний		м. Олександрія	0,22	0,15	0,5
Діоксид сірки	0,018		0,050	0,500	0,045

1		3	4	5	6
Розчинені сульфати		0,01	-	-	0,02
Діоксид азоту		0,03	0,04	0,2	0,07
Сажа		0,04	0,05	0,15	0,20
Пил		0,08	0,40	0,15	0,50
Діоксид сірки		0,010	0,114	0,05	0,50
Розчинні сульфати		0,001	0,002	-	-
Оксид вуглецю		1	2	3	4
Діоксид азоту		0,03	0,19	0,04	0,2
Оксид азоту		0,04	0,17	0,06	0,4
Формальдегід	м. Світловодськ	0,002	0,034	0,003	0,035
Кадмій		0,000	0,002	-	0,30*
Залізо		0,380	1,160	-	40,0*
Марганець		0,010	0,030	-	1,00*
Мідь		0,020	0,040	-	2,00*
Нікель		0,010	0,020	-	1,00*
Свинець		0,020	0,030	-	0,30*
Хром		0,010	0,030	-	2,50*
Цинк		0,050	0,110	-	50,0*

*- важкі метали, визначаються у ЦГО

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2017 рік

Таблиця 5

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газоочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ТОВ «Побужський феронікелевий комбінат» смт Побузьке Голованівський район	3198,771	100,0	-	-	-	-	-
2	Філія управління магістральних газопроводів «Черкаситрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» ЛВУМГ смт Добровеличківка	1360,275	100,0	-	-	-	-	-
3	Філія управління магістральних газопроводів «Черкаситрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» Кременчуцького ЛВУМГ КС «Задніпровська» с. Павлівка Світловодський район	740,436	100,0	-	-	-	-	-
4	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» (Петрівський рудник) смт Петрово	629,869	100,0	-	-	-	153,5	152,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	ТОВ «Олександрійський цукровий завод» смт Приютівка Олександрійський район	506,959	100,0	-	-	-	-	-
6	ПрАТ «Кропивницький олійноекстракційний завод» м. Кропивницький	469,084	100,0	-	-	-	-	-
7	ПП «Еллада» м. Кропивницький	436,581	100,0	-	-	-	-	-
8	ПП «Новоукраїнський гранітний кар'єр» Новоукраїнський район	399,949	100,0	-	-	-	-	-
9	Філія управління магістральних газопроводів «Черкаситрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» Олександрівського ЛВУМГ КС «Кіровоградська» с. Мар'івка Компаніївський район	387,673	100,0	-	-	-	-	-

*Графи 8, 9 заповнюються тільки щодо виконаних заходів.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

Таблиця 6

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
Усього		12204,0	100,0
1	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	690,03	5,7
1.1	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	610,9	5,0
1.2	Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів бульбоплодів	0,8	0,0
1.3	Розведення великої рогатої худоби молочних порід	11,3	0,1
1.4	Розведення свиней	56,2	0,5
1.5	Змішане сільське господарство	-	-
1.6	Допоміжна діяльність у рослинництві	11,1	0,1
2	Лісове господарство та лісозаготівлі	1,6	0,0
2.1	Лісозаготівлі	1,6	0,0
3	Добування металевих руд	823,6	6,7
3.1	Добування залізних руд	629,9	5,2
3.2	Добування уранових і торієвих руд	193,7	1,6
4	Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів	844,8	6,9
4.1	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю	9,8	0,1
4.2	Добування піску, гравію, глини і каоліну	796,6	6,5
4.3	Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, н.в.і.у	38,4	0,3
5	Виробництво харчових продуктів	1879,0	15,4
5.1	Виробництво м'ясних продуктів	21,4	0,2
5.2	Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів	3,9	0,0
5.3	Виробництво олії та тваринних жирів	1217,9	10,0
5.4	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	0,8	0,0
5.5	Виробництво морозива	3,7	0,0
5.6	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості	32,3	0,3

1	2	3	4
5.7	Виробництва хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	5,4	0,0
5.8	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання	0,4	0,0
5.9	Виробництво цукру	578,7	4,7
5.10	Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	14,6	0,1
6	Виробництво напоїв	16,9	0,1
6.1	Дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв	3,1	0,0
6.2	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки	13,8	0,1
7	Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння	25,9	0,2
7.1	Лісопилльне та стругальне виробництво	-	-
7.2	Виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону	25,9	0,2
7.3	Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів	-	-
8	Виробництво паперу та паперових виробів	0,1	0,0
8.1	Виробництво горючого паперу та картону, паперової та картонної тари	0,1	0,0
8.2	Виробництво інших виробів з паперу та картону	0,0	0,0
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	181,0	1,5
9.1	Виробництво інших основних органічних хімічних речовин	2,4	0,0
9.2	Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик	178,6	1,5
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів	0,1	0,0
10.1	Виробництво інших виробів із пластмас	0,1	0,0
11	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	346,6	2,8

1	2	3	4
11.1	Виробництво цегли, черепиці та інших будівельних виробів із випаленої глини	318,3	2,6
11.2	Виготовлення виробів із бетону для будівництва	18,6	0,2
11.3	Виробництво неметалевих мінеральних виробів, н.в.і.у.	9,7	0,1
12	Металургійне виробництво	3225,4	26,4
12.1	Виробництво інших кольорових металів	3198,8	26,2
12.2	Лиття чавуну	26,6	0,2
13	Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	18,7	0,2
13.1	Виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій	1,4	0,0
13.2	Кування, пресування, штампування, профілювання; порошкова металургія	0,3	0,0
13.3	Виробництво сталевих бочок і подібних контейнерів	17,1	0,1
14	Виробництво електричного устаткування	18,6	0,2
14.1	Виробництво електророзподільної та контрольної апаратури	18,6	0,2
15	Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	77,4	0,6
15.1	Виробництво гідравлічного та пневматичного устаткування	53,9	0,4
15.2	Виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства	23,6	0,2
16	Виробництво інших транспортних засобів	0,0	0,0
16.1	Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу	0,0	0,0
17	Виробництво меблів	70,3	0,6
17.1	Виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі	1,0	0,0
17.2	Виробництво матраців	69,3	0,6
18	Ремонт і монтаж машин і устаткування	0,5	0,0
18.1	Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення	0,1	0,0
18.2	Ремонт і технічне обслуговування інших машин і устаткування	0,4	0,0
19	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	227,6	1,9
19.1	Розподілення електроенергії	7,5	0,1

1	2	3	4
19.2	Виробництво газу	29,4	0,2
19.3	Розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи	1,5	0,0
19.4	Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря	189,2	1,6
20	Забір, очищення та постачання води	6,4	0,1
20.1	Каналізація, відведення й очищення стічних вод	1,0	0,0
21	Будівництво будівель	9,0	0,1
21.1	Будівництво житлових і нежитлових будівель	9,0	0,1
22	Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	18,3	0,2
22.1	Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами	1,2	0,0
22.2	Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами	17,1	0,1
22.3	Оптова торгівля хімічними продуктами	0,0	0,0
23	Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	44,7	0,4
23.1	Роздрібна торгівля пальним	44,7	0,4
24	Наземний і трубопровідний транспорт	2591,1	21,2
24.1	Вантажний залізничний транспорт	65,5	0,5
24.2	Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення	0,1	0,0
24.3	Трубопровідний транспорт	2525,5	20,7
25	Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	346,1	2,8
25.1	Складське господарство	111,6	0,9
25.2	Допоміжне обслуговування наземного транспорту	234,5	1,9
25.3	Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту	-	-
25.4	Поштова та кур'єрська діяльність	0,2	0,0
25.5	Діяльність національної пошти	0,2	0,0
26	Тимчасове розміщення	0,2	0,0
26.1	Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення	0,2	0,0
27	Телекомунікації (електрозв'язок)	4,3	0,0
27.1	Діяльність у сфері провідного електрозв'язку	4,3	0,0

1	2	3	4
28	Операції з нерухомим майном	6,8	0,1
28.1	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	6,8	0,1
29	Інша професійна, наукова та технічна діяльність	3,0	0,0
29.1	Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.	3,0	0,0
30	Ветеринарна діяльність	0,3	0,0
30.1	Ветеринарна діяльність	0,3	0,0
30.2	Оренда, прокат і лізинг	0,0	0,0
30.3	Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.	0,0	0,0
31	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	476,8	3,9
31.1	Державне управління загального характеру	385,1	3,2
31.2	Регулювання у сферах охорони здоров'я, освіти, культури та інших соціальних сферах, крім обов'язкового соціального страхування	47,6	0,4
31.3	Регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності	9,5	0,1
31.4	Діяльність у сфері оборони	22,6	0,2
31.5	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки	11,9	0,1
31.6	Діяльність пожежних служб	0,2	0,0
32	Освіта	104,3	0,9
32.1	Загальна середня освіта	89,8	0,7
32.2	Вища освіта	10,8	0,1
32.3	Інші види освіти, н.в.і.у.	3,7	0,0
33	Охорона здоров'я	125,1	1,0
33.1	Діяльність лікарняних закладів	113,2	0,9
33.2	Загальна медична практика	9,6	0,1
33.3	Інша діяльність у сфері охорони здоров'я	2,2	0,0
34	Надання послуг догляду із забезпеченням проживання	17,8	0,1
34.1	Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів	9,2	0,1
34.2	Надання інших послуг догляду із забезпеченням проживання	8,7	0,1

VI. Водні ресурси

Водний фонд області представлений 438 річками загальною довжиною 5558 км. На території області протікає дві великі річки. Є ще 1 074 річки і струмочки загальною довжиною 2 595 км. Область малозабезпечена місцевими водними ресурсами. Її гідрогеологічні умови малосприятливі для формування запасів підземних вод, оскільки область розташована в зоні Українського кристалічного масиву. Це є причиною того, що близько 30% пробурених сверловин безводні, інші мають низькі дебіти, що дає можливість забезпечувати в основному лише потреби сільськогосподарського виробництва.

Річки Кіровоградщини зарегульовані 2794 ставками загальною площею водного дзеркала 17,8 тис. га та об'ємом близько 205 млн.м³, 84 водосховищами площею 9,5 тис. га та об'ємом 264,2 млн.м³.

Водні ресурси складаються зі сформованого поверхневого стоку річок на території області та транзитного стоку річок, які надходять із територій суміжних областей та запасів підземних вод.

В середній по водності рік місцевий стік формується в обсязі 1,11 км³/рік, разом з транзитним – 48,61 км³/рік. В багатоводний рік (10% забезпеченості) - відповідно 2,1 км³/рік та 94,3 км³/рік. В маловодний рік (95% забезпеченості) - відповідно 0,24 км³/рік та 30,74 км³/рік.

За даними звітності 2-ТП (водгосп) водокористувачами області в 2017 році було забрано 199,2 млн. м³ води, що на 1,6 млн.м³, або 0,8 % менше, ніж у попередньому році. Із загального обсягу із поверхневих водних джерел забрано – 181,76 млн. м³ та із підземних – 17,44 млн.м³.

Протягом 2017 року використано всього свіжої води 54,48 млн.м³, в тому числі на виробничі потреби – 33,68 млн.м³, на питні та санітарно-гігієнічні потреби – 19,01 млн.м³ води, зрошення – 1,668 млн.м³ та інші потреби - 0,117 млн.м³. Для перерозподілу стоку використано 129,8 млн.м³.

Фактичний скид зворотних вод в поверхневі водні об'єкти склав 43,65 млн.м³, з них забруднених – 1,328 млн.м³, нормативно-чистих без очистки – 20,49 млн.м³, нормативно очищених – 14,25 млн.м³, що пройшли очистку на біологічних та механічних очисних спорудах.

Скидання вод недостатньо очищених та без очистки, у порівнянні з попереднім 2016 роком зменшилось на 0,1 млн.м³ та складає 3,04 % від загального скиду зворотних вод.

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 7

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками											
	2015 рік				2016 рік				2017 рік			
	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий (3 роки)	довгостроковий		
		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років
У разі використання води водних об'єктів загальнодержавного значення:	58	235	0	0	38	119	0	0	27	127	0	0
видано вперше	7	25	0	0	3	27	0	0	25	118	0	0
видано повторно на новий строк	51	210	0	0	35	1	0	0	2	9	0	0
анульовано*	2	6	0	0	8	28	0	0	2	9	0	0
У разі використання води водних об'єктів місцевого значення	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
видано вперше	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
видано повторно на новий строк	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Підстави для анулювання дозволу на спеціальне водокористування:

згідно з поданою водокористувачем заявою (клопотанням) – анульовано 9 дозволів наступним водокористувачам, а саме: Кропивницька установа виконання покарань управління Державної пенітенціарної служби України в Кіровоградській області (№ 14), ТОВ “Кіровоградпостач”, ПП “Ареал”, ПОП “Іванівське”, Скалівська сільська рада, Таужненська сільська рада, Надлацька сільська рада, ПАТ “Ельворті”, ТОВ “Зерновик”, СТОВ “Михайлівське”.

Водні об'єкти регіону

Таблиця 8

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
Усього	4444	До кількості водних об'єктів 4444 входить: 1599 – річок, з них: (2- великі, 8 - середні, 1589 – малі) 9 – озер 2845 – ставків 62 – водосховища Замкнена природна водойма - 1
у тому числі:	-	
місцевого значення	-	
з них передано в оренду, зокрема	-	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	
ставків	-	
озер	-	
замкнених природних водойм	-	
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	
загальнодержавного значення	4444	
з них передано в оренду, зокрема	1246	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	31	
ставків	1212	
озер	2	
замкнених природних водойм	1	
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	

Динаміка водокористування

Таблиця 9

Показники	Одиниця виміру	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	4	5	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн. м ³	211,0	200,8	199,2
у тому числі:				
поверхневої	млн. м ³	185,30	183,67	181,76
підземної	млн. м ³	25,70	17,13	17,44
морської	млн. м ³	-	-	-
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	216,832	207,9	208,3
Використано свіжої води, усього	млн. м ³	40,99	50,3	54,48
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн. м ³	18,54	18,9	19,01
виробничі	млн. м ³	21,04	29,86	33,68
сільськогосподарські	млн. м ³	0,049		
зрошення	млн. м ³	1,356	1,51	1,668
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	42,132	52,09	56,97
Втрачено води при транспортуванні	млн. м ³	8,203	7,624	6,241
	% до забраної води	20,0	3,8	3,1

1	2	3	4	5
Скинуто зворотних вод, усього	млн. м ³	44,13	47,96	49,66
у тому числі:				
у підземні горизонти	млн. м ³	9,74	1,468	1,75
у накопичувачі	млн. м ³			
на поля фільтрації	млн. м ³			
у поверхневі водні об'єкти	млн. м ³	30,25	42,0	43,65
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти,				
усього	млн. м ³	30,25	42,0	43,65
з них:				
нормативно очищених, усього	млн. м ³	19,80	14,99	14,48
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн. м ³	14,98	14,85	14,25
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн. м ³	3,838	0,003	0,002
на спорудах механічного очищення	млн. м ³	0,98	0,133	0,225
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн. м ³	6,282	18,28	20,49
забруднених, усього	млн. м ³	4,166	1,429	1,328
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн. м ³	4,187	1,429	1,328
без очищення	млн. м ³	0	0	0
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	м ³	31,086	43,5	45,6

Обсяг оборотної, повторної і послідовно використаної води

Таблиця 10

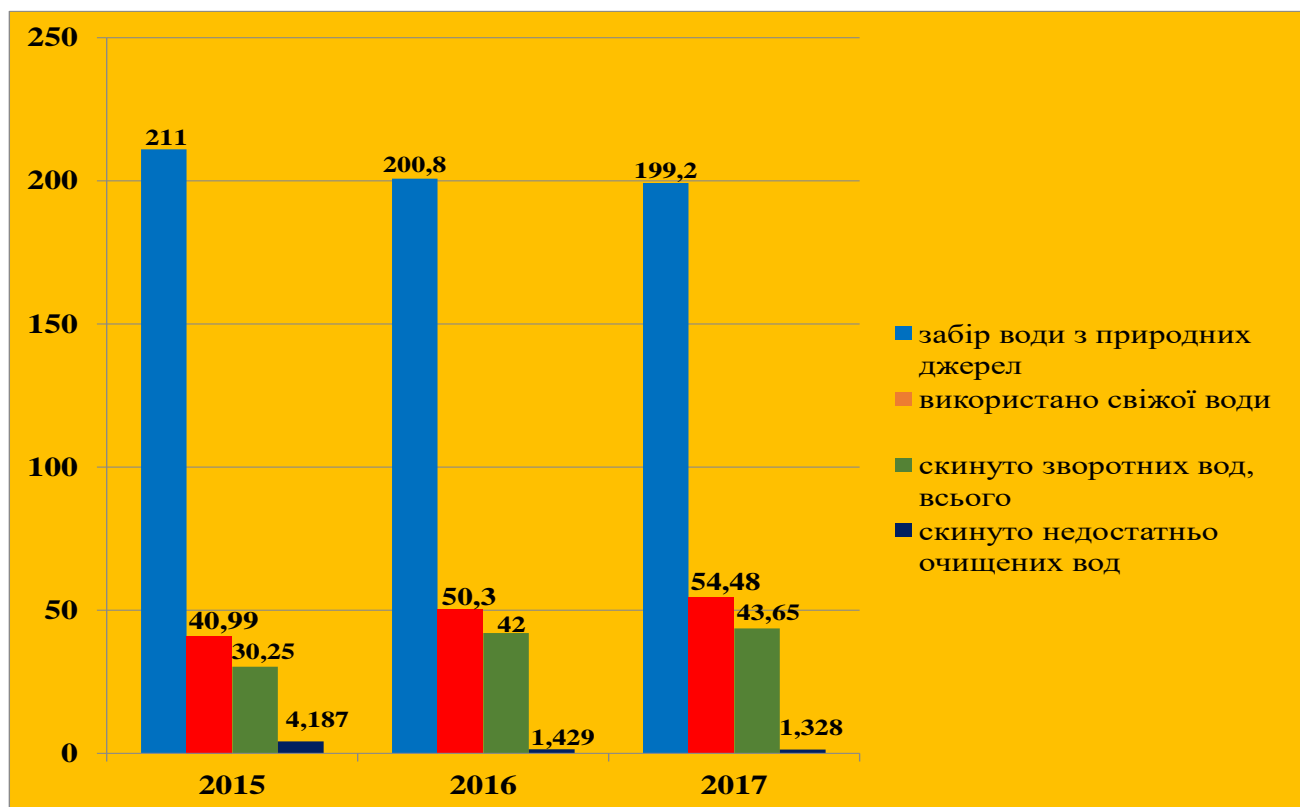
Види економічної діяльності	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	млн. м ³ на рік	% економії свіжої води за рахунок оборотної	млн. м ³ на рік	% економії свіжої води за рахунок оборотної	млн. м ³ на рік	% економії свіжої води за рахунок оборотної
Усього по області	150,7	87,78	148,7	83,19	54,48	79,78
у тому числі:						
промисловість	132,0	95,62	131,1	95,95	6,505	95,89
сільське господарство					24,65	42,55
житлово-комунальне господарство	2,781	25,14	1,766	23,26	22,64	24,11

*Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин водокористувачами –
забруднювачами поверхневих водних об'єктів*

Таблиця 11

Назва водокористувача-забруднювача	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	об'єм скидання зворотних вод, млн.м ³	обсяг забруднюючих речовин,т	об'єм скидання зворотних вод, млн.м ³	обсяг забруднюючих речовин,т	об'єм скидання зворотних вод, млн.м ³	обсяг забруднюючих речовин,т
р. Інгулець басейн р. Дніпро						
Знам'янське ВКГ ОКПВ "Дніпро-Кіровоград"	0,859	514,2	0,66	419,1	0,676	435,0
р.Південний Буг, басейн р.Південний Буг						
Смолінське ВКГ ОКПВ "Дніпро-Кіровоград"	0,188	142,0	0,225	189,0	0,3	302,182

Обсяги забору, використання води з природних об'єктів та скидання зворотних вод, млн. м³

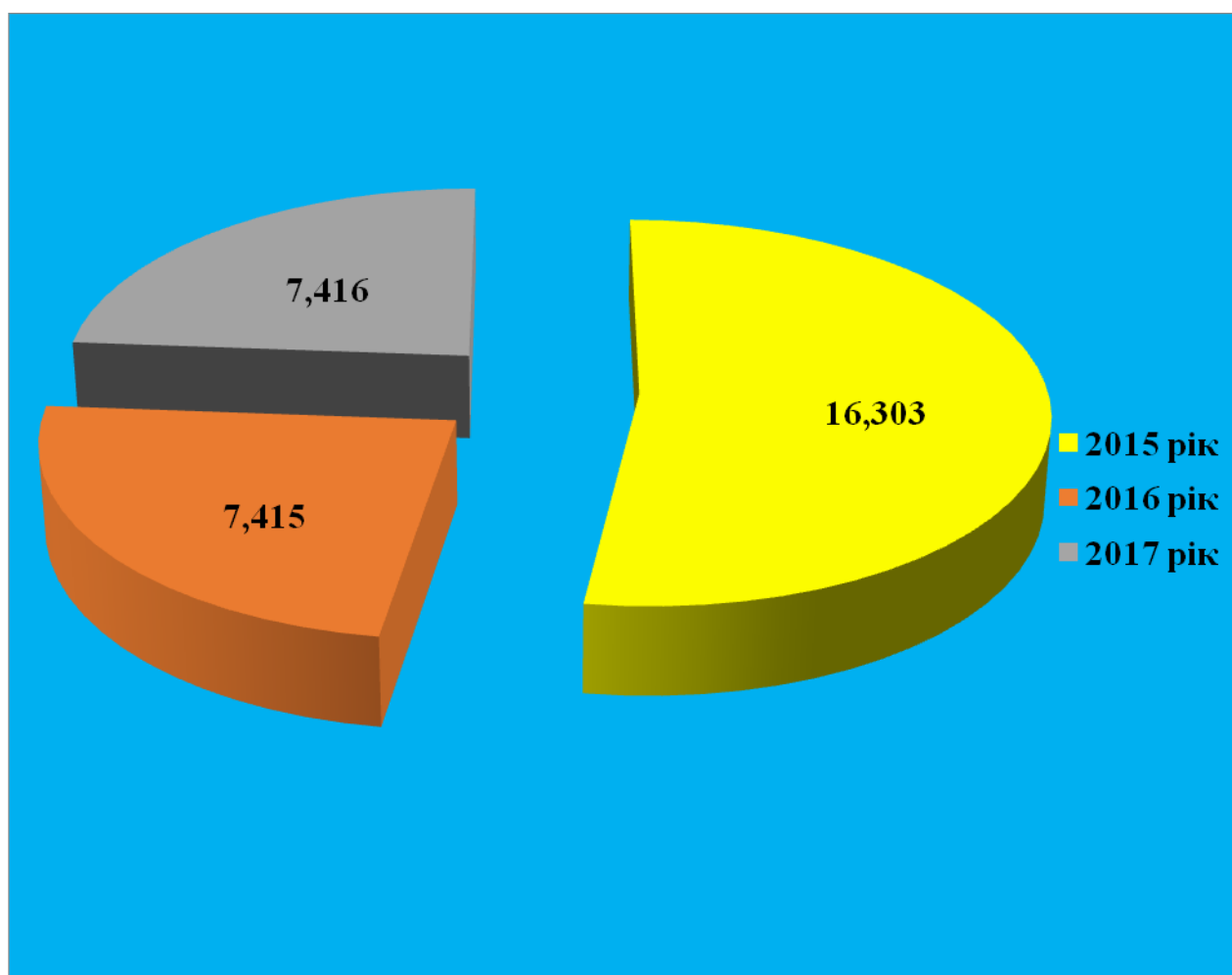
Діаграма 5

*Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти*

Таблиця 12

Скидання забруднюючих речовин по регіону	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	% до загального обсягу	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	% до загального обсягу	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	% до загального обсягу
Скинуто забруднюючих речовин, усього	16,303	-	7,415	-	7,416	-
Скинуто забруднюючих речовин з перевищенням нормативів гранично допустимого скидання	-	-	-	-	-	-

*Обсяги забруднюючих речовин, які скинуто зі зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти, тис. тонн*

Діаграма 6

*Середньорічні концентрації речовин у контрольних створах водних об'єктів Кіровоградської області
за 2017 рік(мг/л)*

Таблиця 13

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей												
	Завислі речовини	БСК ₅	Мінералізація	Сульфати	Хлориди	Азот амонійний	Нітрати	Нафтопродукти	Нітриги	Фосфати	Залізо	Мідь	АПАР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<i>Контрольні створи водного об'єкту господарсько-побутового призначення</i>													
р. Дніпро 582 км, Придніпровська ЗС с.Подорожнє Світловодського р-ну	6,57	2,62	254,33	40,69	23,87	0,36	1,42	-	0,07	0,06	0,08	0,01	0,01
р. Інгулець права притока р. Дніпро, 502 км, с. Диківка, Диківське в-ще	9,25	3,31	682,5	96,06	57,22	0,38	0,64	-	0,04	0,63	0,05	0,02	0,03
р. Інгулець, права притока р. Дніпро 483км, с. Марто-Іванівка	11,03	3,1	549,25	139,59	58,99	0,41	12,56	-	0,19	1,71	0,05	0,02	0,02
р. Інгулець 393км, Іскрівське водосховище, смт. Петрове, питний водозабір	6,7	3,21	559,5	155,72	51,74	0,39	2,08	-	0,05	0,52	0,06	0,02	0,02
р. Інгул, ліва притока р. П.Буг 318 км, питний водозабір, м. Кропивницький	9,7	2,89	786,23	197,82	79,05	0,36	2,89	-	0,02	0,27	0,05	0,01	0,02
р. Сугоклія, права притока р. Інгул 4 км, м.Кропивницький	15,48	3,38	988,46	314,35	88,67	0,32	4,2	-	0,05	0,05	0,05	0,02	0,02
р. Інгул 305км, с. Первозванівка, нижче скиду ДП"СхідГЗК" Інгульської шахти та ОКВП "Дніпро-Кіровоград"	12,28	2,91	935,31	250,31	92,36	0,63	27,85	-	0,57	0,77	0,09	0,02	0,03

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
р. Грузька, права притока р. Інгул 4 км, Лелеківське в-ще, Кіровоградська приміська ЗС	13,5	3,19	693,67	205,46	58,73	0,28	0,48	-	0,01	0,11	0,06	0,01	0,01
р. Плетений Ташлик, права притока р. Чорний Ташлик 2 км, с. Новоолександрівка, техн.. в/з	14,19	3,56	969,83	288,51	77,37	0,45	0,97	-	0,02	0,1	0,06	0,02	0,02
р. Чорний Ташлик, ліва притока р. Синюха 89км, с. Звірівка Новоукраїнського району	10,88	3,13	940,5	295,69	93,79	0,63	6,69	-	0,21	0,11	0,05	0,02	0,02
р. Кільчень, ліва притока р. Велика Вись 24км, с. Нововознесенка Маловисківського району	8,98	3,04	581,25	80,55	61,58	0,51	1,09	-	0,1	0,8	0,07	0,02	0,02
р. Сухокля, права притока р. Інгул 26 км, м. Бобринець, питний водозабір	7,89	3,14	1125,23	391,48	96,33	0,38	3,44	-	0,09	0,22	0,05	0,02	0,02
р. Велика Вись, ліва притока р. Синюха 95км, с. Лікареве Новомиргородського району	6,0	3,14	689,0	117,08	53,48	0,55	0,6	-	0,02	0,41	0,06	0,02	0,02
р. Чорний Ташлик, ліва притока р. Синюха 51 км, питний водозабір, смт. Помічна	11,8	3,48	1042,5	327,37	93,83	0,59	4,28	-	0,16	0,14	0,05	0,02	0,02
р. Дніпро 582 км, Придніпровська ЗС с. Подорожнє Світловодського р-ну	6,57	2,62	254,33	40,69	23,87	0,36	1,42	-	0,07	0,06	0,08	0,01	0,01
р. Інгулець права притока р. Дніпро, 502 км, с. Диківка, Диківське в-ще	9,25	3,31	682,5	96,06	57,22	0,38	0,64	-	0,04	0,63	0,05	0,02	0,03
р. Інгулець, права притока р. Дніпро 483км, с. Марто-Іванівка	11,03	3,1	549,25	139,59	58,99	0,41	12,56	-	0,19	1,71	0,05	0,02	0,02
р. Інгулець 393км, Іскрівське водосховище, смт. Петрове, питний водозабір	6,7	3,21	559,5	155,72	51,74	0,39	2,08	-	0,05	0,52	0,06	0,02	0,02
р. Інгул, ліва притока р. П.Буг 318 км, питний водозабір, м. Кропивницький	9,7	2,89	786,23	197,82	79,05	0,36	2,89	-	0,02	0,27	0,05	0,01	0,02

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 14

Назва водного об'єкту	Кількість контрольних створів, в яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, у тому числі забруднюючих речовин, що визначалися, од	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Дніпро	1	1	3	29	ХСК - 3
					БСКп - 3
р. Інгулець	3	3	16	29	ХСК - 16
					БСКп - 16
					Лужність - 7
					Жорсткість - 7
р. Інгул	2	2	26	29	ХСК - 26
					БСКп - 26
					Лужність - 17
					Жорсткість - 21
р. Плетений Ташлик	1	1	12	29	Магній - 23
					ХСК - 12
					БСКп - 12
					Лужність - 12
					Жорсткість - 10
р. Грузька	1	1	3	29	Магній - 12
					Сухий залишок - 1
					рН - 3
					ХСК - 3
р. Грузька	1	1	3	29	БСКп - 3
					Магній - 1
					Лужність - 1

1	2	3	4	5	6
р. Чорний Ташлик	2	2	16	29	ХСК - 16
					БСКп - 16
					Лужність - 15
					Жорсткість - 16
					Магній - 16
					Сухий залишок - 7
р. Сугоклея	1	1	13	29	ХСК - 13
					БСКп - 13
					Лужність - 8
					Жорсткість - 6
					Магній - 13
					рН - 7
Сухий залишок - 4					
р. Кільтень	1	1	4	29	БСКп - 4
					ХСК - 4
					Магній - 1
					Лужність - 2
р. Сухоклея	1	1	13	29	БСКп - 13
					Лужність - 9
					Жорсткість - 13
					Сухий залишок - 13
					ХСК - 13
Магній - 13					
р. Велика Вись	1	1	4	29	ХСК - 4
					БСКп - 4
					Лужність - 4
					Жорсткість - 3
					Магній - 4

*Основні водоносні горизонти**Таблиця 16*

Геологічний індекс водоносний порід	Кількість прогнозних ресурсів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
Q	21,2	19,07
N	0,3	0
PG	307,4	156,106
K	7,2	7,250
AR-PR	68,5	46,745
Всього	404,6	229,171

VII. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ

Кіровоградська область розташована в центральній частині України на межі переходу лісостепу у степ. Тому її родючий покрив досить строкатий і характеризується високою родючістю, оскільки представлений переважно чорноземами, на частку яких припадає 95% орних земель. За ступенем родючості ґрунтів Кропивницькийська область посідає четверту позицію в Україні, а за 100 – бальною шкалою якості ці ґрунти оцінені в 67 балів.

Територія області становить 2459,1 тис. га або 4,07% території України. За площею та біопродуктивним потенціалом земельного фонду Кіровоградська область є однією з провідних областей України, проте розораність її території, тобто відношення площі орних земель до загальної площі, складає 71,7%, що на 17,3% перевищує рівень розораності по Україні. Високий рівень розораності території області, у свою чергу, обумовлений екстенсивним використанням земель сільськогосподарського виробництва.

Структура земельного фонду регіону

Таблиця 17

Основні види земель та угідь	2013 рік		2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Загальна територія	2458,8	100	2458,8	100	2458,8	100	2458,8	100	2458,8	100
у тому числі:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Сільськогосподарські угіддя	2034,8	82,8	2032,8	82,7	2032,3	82,7	2032,3	82,7	2031,6	82,6
з них:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
рілля	1764,4	71,8	1764,5	71,8	1764,5	71,8	1764,5	71,8	1765,1	71,8
перелоги	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
багаторічні насадження	25,4	1,0	25,4	1,0	25,4	1,0	25,4	1,0	25,0	1,0
сіножаті і пасовища	245	10,0	242,4	9,9	242,4	9,9	242,4	9,9	239,9	9,75
2. Ліси і інші лісовкриті площі	186,8	7,6	189	7,7	189	7,7	189	7,7	216,5	8,8
з них вкриті лісовою рослинністю	164,4	6,7	166,7	6,8	166,7	6,8	166,7	6,8	166,8	6,8
3. Забудовані землі	89,1	3,6	89,5	3,6	89,5	3,6	89,5	3,6	89,5	3,6
4. Відкриті заболочені землі	10,6	0,4	10,6	0,4	10,6	0,4	10,6	0,4	10,6	0,4
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски,	13,3	0,5	13,3	0,5	13,3	0,5	13,3	0,5	13,1	0,5

яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)										
6. Інші землі	47,4	1,9	47,3	1,9	47,2	1,9	47,2	1,9	47,2	1,9
Усього земель (суша)	2382	96,9	2382	96,9	2382	96,9	2382	96,9	2382	96,9
Території, що покриті поверхневими водами	76,8	3,1	76,8	3,1	76,8	3,1	76,8	3,1	76,9	3,1

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі

Таблиця 18

Землі	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5	6
Порушені, тис. га	4,724	4,763	4,763	4,786	4,786
% до загальної площі території	0,192	0,193	0,193	0,194	0,194
Відпрацьовані, тис. га	0,541	0,586	0,586	0,739	0,748
% до загальної площі території	0,022	0,023	0,023	0,03	0,03
Рекультивовані, тис. га	-	-	-	-	-
% до загальної площі території	-	-	-	-	-

Консервація деградованих і малопродуктивних земель за звітний рік

Таблиця 19

Види земель	Усього земель на початок року		Проведено консервацію		Потребують консервації		Перебувають у стані консервації	
	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Орні землі	-	-	-	-	226,0	9,19	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-

Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів регіону

Таблиця 20

Водоохоронні зони та прибережні захисні	За роками				
	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5	6
Загальна площа встановлених водоохоронних зон водних об'єктів, га	-	-	-	-	-
з них внесених до державного земельного кадастру	-	-	-	-	-
Загальна площа прибережних захисних смуг водних об'єктів, га	-	35,184	-	-	-
з них внесених до державного земельного кадастру	-	5,793	-	-	-

Поширеність процесів деградації земель

Таблиця 21

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	-	-
Землі (с/г угіддя), піддані водній ерозії	-	-
Землі (с/г угіддя), піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	-	-
Землі (с/г угіддя) із кислими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із засоленими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцюватими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцевими комплексами	-	-
Землі (с/г угіддя) осолоділі	-	-
Землі (с/г угіддя) перезволожені	-	-
Землі (с/г угіддя) заболочені	-	-
Землі (с/г угіддя) кам'яністі	-	-
Забруднені землі (с/г угіддя), що не використовуються у с/г виробництві	-	-

Виробництво органічної продукції та сировини

Таблиця 22

Рік	Площа, на якій виробляються органічна продукція та сировина		Об'єкти, яким надано статус спеціальних сировинних зон		
	тис. га	% від загальної площі регіону	площа, тис. га	% від загальної площі території	кількість, од.
1	2	3	4	5	6
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

Зрошувані землі

Таблиця 23

Зрошувальні землі	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	-	-	-	-	-	-
у тому числі систем крапельного зрошення	-	-	-	-	-	-

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (раз на 5 років)

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Таблиця 24

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
1	2	3	4	5	6	7

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Таблиця 24.1

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
1	2	3	4	5

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю

Таблиця 24.2

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7

VIII. Лісові ресурси

Лісовий фонд регіону в розрізі земель цільового призначення та категорій земель
(станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 26

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, тис.га	Лісові землі, тис. га							усього лісових земель
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю					
			усього	із них лісові культури	не-зімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I. Землі лісогосподарського призначення										
1	Голованівський лісгосп	17,885	16,545	14,413	0,602	0,079	0,380	0,138	17,744	
2	Долинський лісгосп	13,056	8,72	7,354	0,483	0,034	1,725	0,052	11,014	
3	Компаніївський лісгосп	8,934	7,057	5,828	0,786	0,048	0,427	0,057	8,375	
4	Олександрівський лісгосп	19,273	17,149	10,924	0,828	0,130	0,498	0,209	18,814	
5	Оникіївський лісгосп	16,790	14,724	10,817	1,225	0,078	0,208	0,199	16,498	
6	Онуфріївський лісгосп	15,057	11,737	6,424	0,932	0,115	0,508	0,098	13,390	
7	Світловодський лісгосп	18,322	16,455	15,800	0,510	0,190	0,160	0,110	17,336	
8	Чорноліський лісгосп	19,153	17,209	9,060	1,061	0,033	0,017	0,318	18,638	
9	ДСДЛЦ «Веселі Боковеньки	0,536	0,313	0,273	-	-	0,038	0,010	0,479	
II. Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення										
1	Голованівський лісгосп	3,868	3,605	2,919	0,161	0	0,054	0,040	3,860	
2	Долинський лісгосп	1,235	0,645	0,145	0,003	0	0,012	0,012	0,672	
3	Компаніївський лісгосп	0,072	0,061	-	-	-	-	0,0002	0,061	
4	Олександрівський лісгосп	1,998	1,885	1,249	0,007	0	0,091	0,015	1,998	
5	Оникіївський лісгосп	3,156	2,986	2,195	0,60	0,031	0,010	0,045	3,143	
6	Онуфріївський лісгосп	0,111	0,111	0,043	-	-	-	0,0002	0,111	
7	Світловодський лісгосп	8,245	8,245	8,245	-	-	-	-	8,245	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8	Чорноліський лісгосп	3,498	3,233	1,963	0,072	-	0,008	0,091	3,436
9	ДСДЛЦ “Веселі Боковеньки”	0,126	0,067	0,058	-	-	0,021	0,002	0,018
III. Землі іншого призначення									
1	Голованівський лісгосп	14,017	12,94	11,494	0,441	0,079	0,326	0,098	13,884
2	Долинський лісгосп	11,821	8,075	7,209	0,48	0,034	1,713	0,04	10,342
3	Компаніївський лісгосп	8,862	6,996	5,828	0,786	0,048	0,427	0,057	8,314
4	Олександрівський лісгосп	17,275	15,264	9,675	0,821	0,130	0,407	0,194	16,815
5	Оникіївський лісгосп	13,634	11,738	8,622	1,166	0,047	0,199	0,154	13,355
6	Онуфріївський лісгосп	14,946	11,626	6,381	0,932	0,115	0,508	0,098	13,279
7	Світловодський лісгосп	10,077	8,210	4,555	0,510	0,190	0,160	0,110	9,091
8	Чорноліський лісгосп	16,655	13,976	7,097	1,085	0,33	0,009	0,227	15,202
9	ДСДЛЦ “Веселі Боковеньки”	0,410	0,246	0,215	-	-	0,017	0,008	0,461

*Нелісові землі, землі лісгосподарського призначення
(станом на 01.01.2018 року)*

Таблиця 27

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Голованівський лісгосп			4,4		33,9	7,1		96	141,1
2	Долинський лісгосп	206,9				258,1	28,3	38,2	1510,8	2042,3
3	Компаніївський лісгосп	0,3		4		65	9	151	330	559
4	Олександрівський лісгосп	1,7	3,4		30,5	30,1	9,9	30,8	353	459,4
5	Оникіївський лісгосп	5,9			6,1	69,3	15		195,7	292

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	Онуфрі- ївський лісгосп	67,5	5,9		46,4	57,4	32,1		1458,2	1667,5
7	Світло- водський лісгосп	1,4	2,3		16,2	366,2	87,6	265,9	332,1	1071,7
8	Чорно- ліський лісгосп	10,9	-	-	-	129,8	24,3		169,9	381,6
9	ДСДЛЦ “Веселі Боковень- ки”	2				5	19	-	31	57

Проведення рубок головного користування за 2017 рік

Таблиця 28

1	Категорія лісів	Усього тис. м ³	У тому числі за господарствами (ліквідна деревина, тис. м ³)					
			хвойні		твердолистяні		м'яколистяні	
			площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³
2	3	4	5	6	7	8	9	
Голованів- ський лісгосп	1							
	2							
	3	6,949	-	-	27,6	6,949	-	-
	4							
	Разом	6,949	-	-	27,6	6,949	-	-
Долинськ- ий лісгосп	1							
	2							
	3	0,255	-	-	1	0,255	-	-
	4							
	Разом	0,255	-	-	1	0,255	-	-
Компаніїв- ський лісгосп	1							
	2	1,829			7,4	1,829		
	3							
	4							
	Разом	1,829			7,4	1,829		
Олександрів- ський лісгосп	1							
	2							
	3	6,069	-	-	20,2	6,069	-	-
	4							
	Разом	6,069	-	-	20,2	6,069	-	-
Оникіївсь- кий лісгосп	1							
	2	0,841	-	-	2,0	0,841	-	-
	3	10,530	-	-	32,3	10,530	-	-
	4							
	Разом	11,371	-	-	34,3	11,371	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Онуфріївський лісгосп	1							
	2	2,576	-	-	8,8	2,576	-	-
	3	3,396	-	-	11,4	3,396	-	-
	4							
	Разом	5,972	-	-	20,2	5,972	-	-
Світловодський лісгосп	1	5,900			20,2	5,200	2,6	0,666
	2							
	3	1,499			6,1	1,533		
	4							
	Разом	7,399			26,3	6,733	2,6	0,666
Чорноліський лісгосп	1							
	2							
	3	0,270	-	-	0,9	0,270		
	4							
	Разом	0,270	-	-	0,9	0,270		
	Усього	40,114			137,4	39,448	2,6	0,666

*Лісовідновлення за 2017 рік
(у розрізі лісокористувачів, власників лісів)*

Таблиця 29

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	ДП “Голованівський лісгосп”	39,3	55,5	7	101,8
2	ДП “Долинський лісгосп”	40,6			40,6
3	ДП “Компаніївський лісгосп”	4,8	8,9	15,5	29,2
4	ДП “Олександрівський лісгосп”	113,8		5,1	118,9
5	ДП “Оникіївський лісгосп”	51,0	27,0	1,2	79,2
6	ДП “Онуфріївський лісгосп”	6,9	14,9	18,5	40,3
7	ДП “Світловодський лісгосп”	52,2		35,4	87,6
8	ДП “Чорноліський лісгосп”	69,3	4,8		74,1
Усього по Кіровоградському ОУЛМГ		377,9	111,1	82,7	571,7

*Лісорозведення (створення нових лісових насаджень)
за 2017 рік (у розрізі лісогосподарських підприємств)*

Таблиця 30

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га						
		лісорозведення, га					природне самозаліснення земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		у тому числі посадка/посів, га				усього		
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га	створення полежахисних лісових смуг, га			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
1	ДП “Голованівський лісгосп”	10				10		
2	ДП “Долинський лісгосп”	92,7				92,7		
3	ДП “Компаніївський лісгосп”	60,1				60,1		
4	ДП “Олександрівський лісгосп”	21,8				21,8		
5	ДП “Оникіївський лісгосп”	34,8				34,8		
6	ДП “Онуфріївський лісгосп”	28,8				28,8		
7	ДП “Світловодський лісгосп”	2,0				2,0		
8	ДП “Чорноліський лісгосп”	10				10		
Усього по Кіровоградському ОУЛМГ		260,2				260,2		

*Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із
вирубанням деревини, за 2017 рік*

Таблиця 31

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/Ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догляду	лісовідновні рубки	санітарні рубки	розрубка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	Розчистка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Голованівський лісгосп	245/1,713	-	1130/22,028	-	4/0,336	3/0,512	1382/24,589
2	Долинський лісгосп	33/0,064	13/2,071	97/4,282	-	-	25/0,101	168/6,518
3	Компаніївський лісгосп	115/2,137	10/1,777	67/1,457	-	-	1/0,045	193/5,416
4	Олександрівський лісгосп	277/1,986	14/4,204	707/19,971	-	-	23/1,061	1021/27,222
5	Оникіївський лісгосп	232/0,972	-	206/8,576	-	-	15/1,496	453/11,044
6	Онуфріївський лісгосп	50/0,981	6/1,534	383/11,118	-	-	-	439/13,633
7	Світловодський лісгосп	74/0,754	46/7,241	37/0,752	-	2/0,271	-	159/9,018
8	Чорноліський лісгосп	164/2,870	21/7,817	279/18,938	-	-	9/0,199	473/29,824
9	ДСДЛЦ "Веселі Боковеньки"	-	-	18/0,592			13/0,01	31/0,602
	Усього	1190/11,477	110/24,644	2924/87,714		6/0,607	89/3,424	4319/127,866

Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного відновлення за 2017 рік

Таблиця 32

Назва	Лісокористувачі та землекористувачі, які мають у користуванні лісові ділянки					Усього
	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	88					
у тому числі від:	6					
пожеж						
несприятливих погодних умов						
хвороб та шкідників лісу	82					
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)						
з них загиблих лісових культур, га	88					
у тому числі від:	6					
пожеж						
несприятливих погодних умов						
хвороб та шкідників лісу	82					
господарської діяльності людини (забудова, ліній електропередач, кар'єри, газопроводи тощо)						
Інше						
2. Усього загиблих незімкнутих лісових насаджень, га	49,5					
3. Усього пошкоджених, загиблих ділянок природного поновлення, га						

ІХ. Рослинний світ

Своєрідність рослинного покриву та різноманітність рослинних угруповань на території Кіровоградської області обумовлені її географічним положенням. З південного заходу на північний схід територію області перетинає умовна межа між лісостеповою та степовою зонами. Природна рослинність вкриває 15-16% площі території області та представлена лісовим, степовим, лучним, болотним і водним типами рослинності.

В північній та північно-західній частини області степові ділянки перемежались лісовими, переважно широколистяними, і формували типовий український лісостеп. Природна степова рослинність багата, різноманітна, зберігається на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Досить добре збереглася лучна та болотна рослинність в заплавах річок. В лісостеповій частині області в заплавах менше відчувається вплив засолення, менше гранітних відслонень зі своєрідним рослинним світом.

В степах області переважають багаторічні трав'янисті рослини, насамперед, злаки. Степи переважно лучні (в травостої їх найбільшу роль відіграють келерія гребінчаста, пирій середній, тонконіг вузьколистий), а на найбільш сухих та освітлених місцях формуються угруповання ковили.

Сучасна степова рослинність перебуває у дигресивному стані та характеризується локальним поширенням на схилах балок і річкових долин. Плакорні степи практично не збереглися. Даний тип рослинності представлений лучними, справжніми, чагарниковими і кам'янистими степами.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 34

	2015 рік	2016 рік	2017
Види рослин та грибів на території області, од.	165	165	165
% від загальної чисельності видів України	0,61	0,61	0,61
Види рослин та грибів, занесені до Червоної книги України, од.	73	73	73
Види рослин та грибів, занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі, од.	5	5	5
Види рослин та грибів, занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	-	-	-

*Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення
дикорослих рослин та грибів*

Таблиця 35

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, екз.	Усього рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворено на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), екз./ га	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.
1	2	3	4
8	-	Ботанічний заказник “Мюдівська балка” - 8: Цмин пісковий Парило звичайне Горицвіт весняний Деревій Цикорій Материнка звичайна Козельці українські	-
2		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Богданівська балка” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Ландшафтний заказник місцевого значення “Булгаківська балка” -1: Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	
1		Геологічна пам'ятка природи місцевого значення “Слони” -1: Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	
1		Заповідне урочище “Мертводдя” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
4		Заповідне урочище “Юр'ївська балка” -4: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>)	
3		Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Чорноташлицький” -3: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Сон-трава Тирса	
2		Заповідне урочище “Калмазівське”-2: Півники понтичні (<i>Iris pontica</i>) Гвоздика прибузька (<i>Dianthus Hypanicus</i>)	

1	2	3	4
1		Заповідне урочище “Осичківське” -1: Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>)	
1		Орнітологічний заказник загальнодержавного значення “Бандурівські ставки” -1: Осока ячменевидна	
1		Заповідне урочище “Сальківське” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>)	
1		Заповідне урочище “Пушкове” -1: Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>)	
2		Ботанічний заказник “Блакитний льон” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Ботанічний заказник “Катеринівська балка” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>)	
2		Загальнозоологічний заказник “Братолюбівська балка” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
3		Ботанічний заказник “Цілина” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Ботанічний заказник “Василівська балка” -1: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Ландшафтний заказник “Золота балка” -2: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>)	
1		Орнітологічний заказник “Шмаліївський” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>)	
2		Ландшафтний заказник “Гурівський” -2: Тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>) Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>)	
2		Ботанічний заказник “Верхів’я Кіровської балки” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Ботанічний заказник “Верхів’я Ситаєвої балки” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacarpillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	

1	2	3	4
5		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Боковеньківська балка” -5: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>) Сон лучний Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
3		Ботанічний заказник “Клавина балка” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Заповідне урочище “Балка Куца” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Півники понтичні (<i>Iris pontica</i>)	
3		Заповідне урочище “Антоновичські горби” -3: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Шафран сітчастий (<i>Crocus reticulatus</i>)	
1		Ботанічний заказник “Антоновичська балка” -1: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Гідрологічна пам’ятка природи загальнодержавного значення “Болото Чорний ліс” -2: Глечики жовті Латаття біле	
3		Ботанічна пам’ятка природи “Ковилові горби під Поповим” -3: Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>) Ковила пухнатолиста (<i>Stipa dasphylla</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	
5		Ботанічна пам’ятка природи “Кудинове” -5: Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>) Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила вузьколиста (<i>Stipa tirsia</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Ботанічна пам’ятка природи “Польовий садок” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Заповідне урочище “Сарганівський ліс” -1: Тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>)	

1	2	3	4
1		Заповідне урочище “Польський ліс”-1: Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>)	
1		Ландшафтний заказник “Новомихайлівський” -1: Підсніжник білосніжний	
2		Заповідне урочище “Кіліповське” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	
3		Заповідне урочище “Розлитий камінь” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Ландшафтний заказник “Долинівсько-Покровський” -2: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
1		Заповідне урочище “Кам’яна балка” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
3		Загальнозоологічний заказник “Гнила балка” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Шафран сітчастий (<i>Crocus reticulatus</i>)	
1		Ботанічна пам’ятка природи “Тернова балка” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
1		Геологічна пам’ятка природи “Каскади” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
1		Ботанічна пам’ятка природи “Оман високий” -1: Оман високий	
1		Ботанічний заказник “Плетений Ташлик” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
2		Ботанічний заказник “Білопіль” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Ботанічний заказник “Волова балка” -1: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
4		Ботанічний заказник “Квітуча балка” -4: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	

1	2	3	4
3		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Шурхи” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Когутівка” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
2		Ботанічний заказник “Балка Троянівська” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Заповідне урочище “Василівське” -1: Коручка темно-червона (<i>Eriopactis atrorubens</i>)	
1		Заповідне урочище “Матвіїв яр” -1: Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>)	
1		Ландшафтний заказник “Карпенків край” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
4		Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Войнівський” -4: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Півники понтичні (<i>Iris pontica</i>) Гвоздика прибузька (<i>Dianthus hypanicus</i>)	
1		Комплексна пам’ятка природи “Ташлицькі скелі” -1: Гвоздика прибузька (<i>Dianthus hypanicus</i>)	
2		Ентомологічний заказник “Явдокимівський” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Гвоздика прибузька (<i>Dianthus hypanicus</i>)	
2		Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Миколаївський” -2: Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>) Сон лучний	
1		Ландшафтний заказник “Чагар” -1: Сон лучний	
1		Ботанічна пам’ятка природи “Степові кургани” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
1		Ландшафтний заказник “Розумівська балка”: Конюшина степова	
2		Ботанічний заказник “Братерські вали” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
3		Ботанічна пам’ятка природи “Жовтий льон” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	

1	2	3	4
3		Заповідне урочище “Шавлієва балка-3”: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
3		Ландшафтний заказник “Велика і мала скелі” -3: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Зозулинець болотний (<i>Orchis palustris</i>)	
4		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Лікарівський” -4: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Тюльпан бузький (<i>Tulipa hupanica</i>)	
5		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Бузове” -5: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Тюльпан бузький (<i>Tulipa hupanica</i>) Рястка Буше (<i>Ornithogallum bouchea</i>)	
1		Загальнозоологічний заказник “Деріївський” -1: Зозулинець болотний (<i>Orchis palustris</i>)	
3		Ландшафтний заказник “Суховершок” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>)	
2		Заповідне урочище “Солдатське” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	
3		Заповідне урочище “Литкеви” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>)	
1		Ландшафтний заказник “Майгорове” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
1		Ландшафтний заказник “Недагарський” -1: Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	
1		Заповідне урочище “Ясинуватка” -1: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Ландшафтний заказник “Лозуватське” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	

1	2	3	4
2		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Власівська балка” -2: Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>)	
2		Заповідне урочище “Бабеньківське” -2: Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>)	
1		Ботанічний заказник загальнодержавного значення “Цюпина балка” -1: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
1		Ландшафтний заказник “Острів лисячий” -1: Ковила Дніпровська	
1		Заповідне урочище “Барвінкова і тюльпанови гори” -1: Тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>)	
1		Загальнозоологічний заказник “Поселення Сиворакші” -1: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>)	
3		Ботанічний заказник “Степовий горб” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>)	
4		Ботанічний заказник “Роза” -4: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>) Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	
2		Ботанічний заказник “Ганно-Леонтовицька” -2: Гвоздика прибузька (<i>Dianthus Hypanicus</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	
2		Заповідне урочище “Селіванівське” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	
2		Заповідне урочище “Солоноозерне” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	
3		Ландшафтний заказник загальнодержавного значення “Монастирище” -3: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>) Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>)	
2		Ландшафтний заказник “Інгульські крутосхили” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Півники понтичні (<i>Iris pontica</i>)	
2		Ботанічна пам’ятка природи “Ковалівська” -2: Ковила волосиста (<i>Stipacapillata</i>) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	

1	2	3	4
3		“Балка “Очеретяна” - ботанічний заказник місцевого значення -3: Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>) Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork) Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області (станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 36

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6
Астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	*			*	
Бран душка різнокольорова (<i>Bulbocodium versicolor</i>)	*				
Бруслина карликова (<i>Euonymus nana</i>)	*				
Гвоздика прибузька (<i>Dianthus hypanicus</i>)	*	*		*	
Гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>)	*				
Голонасінник одеський (<i>Gymnospermium odesanum</i>)	*				
Зозулинець болотний (<i>Orchis palustris</i>)	*				
Ковила волосиста (<i>Stipa capillata</i>)	*				
Ковила вузьколиста (<i>Stipa tirsia</i>)	*				
Ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>)	*				
Ковила найкрасивіша (<i>Stipa pulcherrima</i>)	*				
Ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>)	*				
Ковила пухнатолиста (<i>Stipadasyphylla</i>)	*				
Ковила українська (<i>Stipa ucrainica</i>)	*				
Коручка болотна (<i>Eriopactis palustris</i>)	*				
Коручка морозниковидна (<i>Eriopactis hellebori</i>)	*				
Коручка темно-червона (<i>Eriopactis atrorubens</i>)	*				
Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>)	*				
Любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>)	*				
Півники понтичні (<i>Iris pontica</i>)	*				
Рябчик руський (<i>Fritillaria ruthenica</i>)	*				
Рястка Буше (<i>Ornithogallum bouchea</i>)	*				
Сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>)	*	*			
Сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stork)	*				
Тюльпан гранітний (<i>Tulipa graniticola</i>)	*				
Тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>)	*				
Тюльпан бузький (<i>Tulipa hypanica</i>)	*				
Цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i>)	*				
Шафран сітчастий (<i>Crocus reticulatus</i>)	*				
Усього	29	2		2	

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Таблиця 37

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
Амброзія полинолиста (AmbrosiaartemisiifoliaL.)	так	Агротехнічні, хімічні методи
Повитиця польова (CuscutacampestrisYunck)	так	Агротехнічні, хімічні методи

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу

Таблиця 37.1

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
Наукові дослідження на території Кіровоградської області у теплий період року з травня по вересень 2017 року	85,0 тис. грн.	Кропивницькийська громадська організація “Науковий центр еколого-біологічних досліджень”	Внесення змін до “Переліку судинних рослин і хребетних тварин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області” На основі досліджень складено перелік з 95 видів рослин, що занесені до Червоної книги України та підлягають особливій охороні і перелік з 43 видів тварин, що занесені до Червоної книги України та підлягають особливій охороні

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

Таблиця 37.2

№ з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт, т		Кількість виданих дозволів, шт.
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
-	-	-	-	-	-

Сон лучний

Гемікриптофіт. Багаторічна трав'яна рослина 10–40 см заввишки з товстим, кореневищем і прямостоячим, одноквітковим, густо-м'яковолосистим, напіврозетковим стеблом. Листки тричі пірчасторозсічені, опушені, прикореневі довгочерешкові, з'являються до цвітіння або під час цвітіння; верхні листки (3) зростаються основами в дзвоникоподібну обгортку (покривало) з лінійними, м'яко-волосистими частками. Квітка поникла, вузька дзвоникоподібна, 2–4 см в діаметрі, з 6 яйцеподібних або широко-яйцеподібних, темно-фіолетових, зовні пухнастих листочків оцвітини. Цвіте у квітні–травні; плодоносить у червні. Плодики волосисті. Розмножується насінням. Зростає на кислих та лужних піщаних, силікатних ґрунтах, крейдяних та вапнякових відслоненнях, нерідко з виходами гранітів у соснових лісах, на узліссях, лучно-степових трав'яних схилах.

Причинами зміни чисельності є терасування схилів при лісорозведенні, розорювання лучних степів, випасання, зривання квітів на букети, випалювання трави, витоштування.

Ковила пірчаста

Гемікриптофіт. Багаторічна трав'яна рослина. Стебла 40–70 см заввишки. Листки в сухому стані згорнуті, 0,8–1 мм в діаметрі, у розгорнутому вигляді 0,9–2,3 мм шириною, голі. Молоді листки мають на кінчику китичку волосків, яка легко відпадає. Язички у листків генеративних пагонів 2–3 мм завдовжки, а у вегетативних — 1–2 мм. Волоть 10–20 см завдовжки, вузька, стиснута. Нижня квіткова луска 19 (21) см завдовжки, дві крайові полоски волосків не доходять до основи остюка. Остюк 25–43 см завдовжки, двічі колінчастозігнутий, білопірчастий. Цвіте у травні–червні. Плодоносить у червні. Розмножується насінням. Популяції невеликі за розміром, але численні, домінує на значних площах схилів, степових цілинних решток. У більшості випадків — дрібні локалітети на перегінах еродованих та кам'янистих схилів з окремими куртинами.

Причинами зміни чисельності є розорювання степів та нераціональне природокористування — надмірний випас, забудова, забруднення степів, часті пали та ін.

Тюльпан дібровний

Геофіт. Ефемероїд. Багаторічна трав'яна рослина 25–40 см заввишки. Цибулини з світло-бурими зовнішніми оболонками, з пучками щетинок навколо денця. Листки лінійні, з тупуватою верхівкою, направлені косо вгору, 8–23 см завдовжки, 0,3–2,2 см завширшки. Квітки поодинокі, 25–35 мм завдовжки, яскраво-жовті, рідко рожеваті або білі. Зовнішні листочки оцвітини за шириною у 1,5–2 рази вужчі за широкоюяцеподібні внутрішні. Плід видовжена коробочка до 25 мм завдовжки. Цвіте у квітні–травні, плодоносить у червні. Розмножується насінням та вегетативно (цибулинами). Популяції локальні з дифузною або груповою просторовою структурою, чисельні, або представлені невеликими групами особин. Віковий спектр лівосторонній, повночленний, популяції інвазійні. Поширений у лісостеповій і степовій зонах, зростає у заплавах дібровах, байрачних лісах, чагарниках.

Причинами зміни чисельності є порушення природних екоотопів внаслідок господарського освоєння територій, зведення лісів, випасання худоби, витоштування у місцях рекреації, збирання на букети.

Шафран сітчастий

Геофіт. Весняний ефемероїд. Багаторічна трав'яна рослина 8–30 см заввишки. Бульбоцибулина з грубосітчасто-волокнистими, нерідко розірваними оболонками. Листки (3–4) вузькі, шилоподібні, з'являються одночасно з квітками і після цвітіння дуже видовжуються. Покривало 2–3-листе. Квітки білі або блідо-фіалкові з ніжно-бузковими смужками, приймочка жовтогаряча. Цвіте у березні–квітні. Плодоносить у травні–червні. Розмножується бульбоцибулинами та насінням. Популяції локальні, стрічкового типу, численні, повночленні. Зростає на степових схилах балок і річкових долин, серед чагарників, на узліссях та в дібровах. Є характерним елементом степових угруповань. Повночленні популяції формуються переважно в лучно-степових угрупованнях. На степових пасовищах трапляються поодинокі особини.

Причинами зміни чисельності є розорювання земель, надмірне випасання, рекреаційне навантаження, зривання на букети, весняне випалювання степів, вирубування лісів.

Х. Тваринний світ

Незважаючи на значне господарське освоєння території, тваринний світ області залишається відносно багатим. Фауна області представлена досить великою кількістю видів ссавців (65 видів): косуля, лось, дикий кабан, заєць-русак, лисиця, вовк, горностай, куниця, ондатра, видра, єнотоподібний собака, їжак, бобр річковий, кріт, кажани, тощо. Багато гризунів. Найбільший представник ссавців в області - лось, найменші – бурозубка і білозубка.

В області значне різноманіття птахів. У видовому відношенні найбільшою групою птахів є горобині, до якої належать горобці, шпаки, синиці, ластівки, щиглики, снігурі, а також гави, сороки. Досить різноманітною групою птахів є також качині, які належать до мешканців водно-болотного комплексу. Найбільш численні представники групи – крижень, чирок-тріскунок, широконосік. Налічується багато чапель: сіра та руда, квак, бугай і бугайчик.

Також достатньо різноманітною групою є сови: сова сіра, вухата та болотяна, сич хатній, пугач, сипуха (два останні занесені до Червоної книги України).

Серед земноводних найбільш численні жаби озерна та ставкова, а також кумка червоночеревна. На заліснених територіях переважає жаба трав'яна, трапляються жаба гостроморда і квакша звичайна, рідкісна – ропуха сіра, місцями звичайні часничниця і ропуха зелена.

Серед плазунів є ящірка прудка, місцями – ящірка зелена. До групи нечисленних видів відносяться вуж звичайний, ящірка живородяча, черепаха болотяна. Зустрічаються види рідкісні та дуже рідкісні: до перших відносяться вуж водяний, мідянка, полоз жовточеревний та гадюка степова, а до других – полоз лісовий.

Рідкісні тварини та птахи: борсук, свиня дика, заєць сірий, їжак звичайний, козуля європейська, зяблик, славка чорноголова, дрізд чорний, соловейко східний, синиця велика, жулан, малинівка, вівсянка звичайна, сіра чапля та інші.

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 38

Види тваринного світу	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	83	83	83
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	202	202	202
Кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	3	3	3
Кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	63	63	63

1	2	3	4
Кількість видів тварин, занесених до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	-	-	-
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	35	35	35
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	4	4	4

Перелік видів тварин, що охороняються, в регіоні (станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 39

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	C I T E S	C M S	AE WA	EURO BATS	Європейський червоний список	М С О П
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Багатозв'яз гірський український (Polydesmus montanus)	*							
Борсук (Meles meles)		*						
Бистрянка російська (Alburnoides rossicus)	*							
Вечірниця велетенська (Nyctalus lasiopte)	*	*				*	*	
Вечірниця мала (Nyctalus leiseri)	*	*				*		
Вечірниця руда (Nyctalus noctula)	*							
Видра річкова (Lutra lutra)	*	*					*	
Вовчок садовий (Eliomys quercinus)		*						
Вухань звичайний (Plecotus auritus)	*							
Гадюка Нікольського, гадюка лісостепова (Vipera nikolskii)	*							
Горностай (Mustela erminea)	*	*						
Голуб-синяк (Columba oenas)	*							
Кутора мала (Neomys anomalus Cabrera)		*						
Кажан пізній (Eptesicus serotinus)	*							
Кіт лісовий (Felis sylvestris)	*							
Клімена (Esperarge climene)	*							
Косар (Platalea leucorodia)	*							
Мишівка степова (Sicista subtilis)	*	*						
Ендроміс березовий (Endromis versicolora)	*							
Нічниця ставкова (Myotis dasycneme Boie)		*				*	*	
Перев'язка звичайна (Vormela peregusna)		*					*	
Тушканчик великий (Allactaga jaculus)	*							
Тхір степовий (Mustela eversmanni)	*	*						
Тхір лісовий (Mustela putorius)	*							
Ховрах європейський (Citellus citellus)		*						
Хом'ячок сірий (Cricetulus migratorius)	*							
Широковух європейський (Barbastella barbastella)	*	*				*		
Баклан малий (Phalacrocorax pygmaeus)		*			*		*	
Балабан (Falco cherrug Gray)	*	*			*			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Беркут (<i>Aquila chrysaetos</i>)		*			*			
Боривітер степовий (<i>Falco naumanni</i>)		*			*			
Вівсянка чорноголова (<i>Emberiza melanocephala</i>)		*						
Гага звичайна (<i>Somateria mollissima</i>)								
Дерихвіст лучний (<i>Glareola pratincola</i>)		*			*			
Дерихвіст степовий (<i>Glareola nordmanni</i>)		*			*			
Дрохва (<i>Otis tarda</i>)		*			*		*	
Журавель сірий (<i>Grus grus</i>)		*			*			
Журавель степовий (<i>Anthropoides vigro</i>)		*			*			
Зміїд (<i>Circus gallicus</i>)		*			*			
Казарка червоно вола (<i>Rufibrenta ruficollis</i>)		*	*		*			
Канюк степовий (<i>Buteo rufinus</i>)		*			*			
Кроншнеп великий (<i>Numenius arquata</i>)		*			*			
Кроншнеп середній (<i>Numenius phaeopus</i>)		*			*			
Крохаль довгоносий (<i>Mergus serrator</i>)		*			*			
Кулик-сорока (<i>Haematopus ostralegus</i>)	*	*			*			
Лебідь малий (<i>Cygnus bewickii</i> Yarrel)		*			*			
Лежень (<i>Burhinus oediceus</i>)		*			*			
Лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>)		*	*		*			
Лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>)	*	*			*			
Лунь степовий (<i>Circus macrourus</i>)		*			*			
Могильник (<i>Aquila heliacal Savigny</i>)	*	*	*		*			
Огар (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	*	*			*			
Орел степовий (<i>Aquila rapax</i>)		*			*			
Орлан-білохвіст (<i>Haliaeetus albicilla</i>)		*			*			
Орел-карлик (<i>Hieraetus pennatus</i>)	*	*			*			
Підорлик великий (<i>Aquila clanga</i>)		*			*			
Підорлик малий (<i>Aquila pomarina</i>)	*							
Поручайник (<i>Tringa stagnatilis</i>)		*			*			
Пугач (<i>Bubo bubo</i>)		*						
Реготун чорноголовий (<i>Larus ichthyactus</i>)		*						
Райдужниця велика (<i>Apatura iris</i>)	*							
Сатир залізний (<i>Hipparchia statilinus</i>)	*							
Сатурнія велика (<i>Saturnia pyri</i>)	*							
Савка (<i>Oxyura leucosephala</i>)		*			*		*	
Сипуха (<i>Tyto alba</i>)	*	*						
Сиворакша (<i>Coracias garrulus</i>)	*							
Сліпак подільський (<i>Spalax zemni</i>)	*							
Скопа (<i>pandion haliaetus</i>)	*	*			*			
Сапсан (<i>Falco peregrinus</i>)	*	*			*			
Сорокопуд сірий (<i>Lanius excubitor</i>)		*						
Сорокопуд червоноголовий (<i>Lanius senator</i>)		*						
Ходуличник (<i>Himantopus himantopus</i>)		*			*			
Хохітва (<i>Tetrao tetrao</i>)		*			*			
Чернь білоока (<i>Aythya nyroca</i>)		*			*			
Шпак рожевий (<i>Sturnus roseus</i>)		*						
Шуліка рудий (<i>Milvus milvus</i>)		*			*		*	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Шуліка чорний (<i>Milvus migrans</i>)	*							
Ялець звичайний (<i>Leuciscus leuciscus</i>)	*							
Судак волзький, Берш (<i>Sander volgensis</i>)	*							
Турун Ештрайхера (<i>Carabus estreicheri</i>)	*							
Гадюка степова східна (<i>Vipera ursinii renardi</i>)	*	*						
Мідянка (<i>Coronella austriaca</i>)	*	*						
Полоз жовточеревий (<i>Coluber jugularis</i>)	*							
Полоз лісовий (<i>Elaphe longissima</i>)	*	*						
Бджола-тесляр звичайна (<i>Xylocopa valga</i>)	*							
Бражник дубовий (<i>Marumba quercus</i>)	*							
Бражник мертва голова (<i>Acherontia atropos</i>)	*							
Бражник Прозерпіна (<i>Proserpinus Proserpina</i>)	*	*					*	
Бражник скабіозовий (<i>Hemaris tityus</i>)	*							
Ванесса чорно-руда (<i>Nymphalis xanthomelus</i>)								
Ведмедиця Гера (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)								
Ведмедиця-хазяйка (<i>Callimorpha dominula</i>)								
Вусач великий дубовий західний (<i>Cerambyx cerdo cerdo</i>)	*	*					*	
Вусач земляний хрестоносець (<i>Dorcadion equestre</i>)	*							
Вусач мускусний (<i>Aromia moschata</i>)	*							
Вусач червонокрил Келлера (<i>Purpuricenus kaehleri</i>)	*							
Джміль вірменський (<i>Bombus armeniacus</i>)	*							
Джміль глинистий (<i>Bombus argillaceus</i>)	*							
Джміль-лезус (<i>Bombus laesus</i>)	*							
Джміль моховий (<i>Bombus muscorum</i>)	*							
Джміль пахучий (<i>Bombus fragrans</i>)	*							
Джміль пластинчастозубий (<i>Bombus serratissimus</i>)								
Джміль незвичайний (<i>Bombus paradoxus</i>)							*	
Джміль червонуватий (<i>Bombus ruderatus</i>)								
Джміль яскравий (<i>Bombus ponorum</i>)								
Дозорець-імператор (<i>Anax imperator</i> Leach)	*							
Жук-олень (<i>Lucanus cervus</i>)	*	*						
Жук-самітник (<i>Osmoderma eremita</i>)	*	*					*	
Коник-пилохвіст український (<i>Pocilimon schmidtii</i>)								
Совка сокиркова (<i>Periphanes delphinii</i>)	*							
Стафілін волохатий (<i>Emus hirtus</i>)	*							
Стрічкарка блакитна (<i>Catocala fraxini</i>)	*							
Стрічкарка орденська малинова (<i>Catocala sponsa</i>)	*							
Кошеніль польська (<i>Porygrophora polonica</i>)	*							
Красотіл пахучий (<i>Calosoma sycophanta</i>)	*						*	
Красуня-діва (<i>Calopteryx virgo</i>)								
Ксилокопа фіолетова (бджола-тесляр фіолетова) (<i>Xylocopa violacea</i>)	*							

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ктир гігантський (<i>Satanas gigas</i>)								
Лилик двоколірний (<i>Vespertilio murinus</i>)	*							
Ктир шершенеподібний (<i>Asilus scabroniformis</i>)	*							
Махаон (<i>Papilio machaon</i>)	*							
Мегахіла округла (<i>Megachile rotundata</i>)								
Мелітурга булаво вуса (<i>Melitturga clavicornis</i>)	*							
Мнемозина (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	*							
Мінога українська (<i>Eudontomyzon mariae</i>)	*							
Нетопир звичайний (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	*							
Нетопир Натузійуса (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	*							
Нічниця водяна (<i>Myotis daubentonii</i>)	*							
Норка європейська (<i>Mustela lutreola</i>)	*							
Осетер російський (<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>)	*							
Пістрянка весела (<i>Lygaea laeta</i>)								
Подалірій (<i>Iphiclides podalirius</i>)	*							
Поліксена (<i>Zerynthia polyxena</i>)	*	*					*	
Рофітоїдес сирій (<i>Rhopitoides canus</i>)								
Сатурнія мала (<i>Eudia pavonia</i>)	*							
Сатурнія руда (<i>Aglia tau</i>)	*							
Синявець-мелеагр (<i>Polyommatus daphnis</i>)								
Скарабей священний (<i>Scarabaeus sacer</i>)								
Сколія-гігант (<i>Scolia maculata</i>)								
Сколія степова (<i>Scolia hirta</i>)								
Стрічкарка тополева (<i>Limenitis populi</i>)								
Усього	83	63	3	-	35	4	14	-

Перелік видів тварин, що охороняються, і які з'явилися чи зникли в регіоні за останні три роки

Таблиця 40

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2			3			4		
-	-			-			-		

Інформація про чужорідні види тварин (види-вселенці)

Таблиця 41

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
Американський білий метелик (<i>Hyrphantriacunea Drury</i>)	Частково розповсюджений по Кропивницькій області. Заходи контролю: агротехнічні, хімічні і механічні методи

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 42

Види мисливських тварин	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	3	4	4
Кабан	1158	955	498
Козуля	6005	6106	5796
Олень	286	295	330

Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 43

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2015	Кабан	153	153	150	1	Відсутній попит на ліцензії
	Козуля	155	155	132	10	
	Олень	7	7	6	1	
2016	Кабан	137	137	112	-	Відсутній попит на ліцензії
	Козуля	178	178	165	3	
	Олень	9	9	9	-	
2017	Кабан	155	140	61	15	Відсутній попитна ліцензії
	Козуля	201	176	160	25	
	Олень	11	9	8	2	

Динаміка вилову риби

Таблиця 44

Рік	Назва водного об'єкту	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
1	2	3	4
2015	Кременчуцьке водосховище	597,52	684,18
	Кам'янське водосховище	192,18	375,81
	Разом:	789,7	1059,99
2016	Кременчуцьке водосховище	780	846,04
	Кам'янське водосховище	-	442,55
	Разом:		1288,59
2017	Кременчуцьке водосховище	587,74	873,69
	Кам'янське водосховище	-	696,32
	Разом:		1570,01

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 45

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
2015 рік	164
2016 рік	93
2017 рік	90

Перелік наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Таблиця 46

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану популяцій диких тварин			
Наукові дослідження на території Кіровоградської області у теплий період року з травня по вересень 2017 року	85,0 тис. грн.	Кіровоградська громадська організація “Науковий центр еколого-біологічних досліджень”	Внесення змін до «Переліку судинних рослин і хребетних тварин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області» На основі досліджень складено перелік з 95 видів рослин, що занесені до Червоної книги України та підлягають особливій охороні і перелік з 43 видів тварин, що занесені до Червоної книги України та підлягають особливій охороні
Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
-	-	-	-

Вечірниця мала

Клас — Ссавці (Mammalia), ряд — рукокрилі (Chiroptera), родина — лиликові (Vespertilionidae). Один з 3-х видів роду та один з 26-ти видів родини у фауні України. Кажан середнього розміру. Довжина тіла — 48–68 мм, хвоста — 35–45 мм, передпліччя — 39–46,4 мм; розмах крил — 260–320 мм; маса тіла — 13–20 г. Є лісовим дендрофільним видом, помешкання якого в Україні призвичаєні до широколистяних лісових і лісопаркових масивів Лісостепу та до річково-долинних лісів степу. Полює на лісових галявинах, узліссях, ділянках лісових культур, а також над водоймами. Основу раціону складають лускокрилі (Lepidoptera), двокрилі (Diptera), рідше жуки, ручайники та сітчастокрилі. Є типовим сезонним мігрантом. Розмножується раз на рік. Виводкові колонії розміщуються у дуплах листяних дерев, іноді у будівлях. У червні–липні народжується 1–2 малят. Забезпечує активну регуляцію чисельності комах-філофагів.

Зниження чисельності та збільшення спорадичності поселень відбулось на фоні зменшення площ лісів Лісостепу, омолодження лісостанів та змін їх порідного складу з формуванням дефіциту сприятливих дупел.

Джміль глинистий

Клас — комахи (Insecta), ряд — перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — справжні бджоли (Apidae). Один із 23 видів підроду *Megabombus*, всесвітньо поширеного роду *Bombus* (понад 250 видів), один із 40 видів джмелів у фауні України. Тіло чорне, крила темні. Передня та задня частини мезосоми опушені жовтими волосками. Ширина перев'язки із чорних волосків між крилами небагато менша за ширину перев'язки з жовтих волосків на передній частині мезосоми. Метасома вкрита чорними волосками. Довжина тіла самок — 20–23 мм, самців — 14–15 мм. Антофіл, живиться нектаром та пилом рослин, полілект, запилювач багатьох рослин. Самки запліднюються самцями восени, після чого йдуть на зимівлю, а навесні кожна молода матка самостійно будує гніздо на поверхні землі або в норах мишоподібних гризунів. За сезон розвивається одне покоління, що складається з декількох виводків. В одному гнізді вирощується 50–100 робочих особин та приблизно така ж кількість репродуктивних особин — самців та майбутніх маток. Літає з квітня до жовтня.

Основними факторами, що призводять до зниження чисельності, є значне скорочення місць, придатних для гніздування та збору корму, знищення гнізд цього виду під час оранки полів, лук або скошування рослин та загибель дорослих особин при обробках полів пестицидами.

Огар

Клас — Птахи (*Aves*), ряд — гусеподібні (*Anseriformes*), родина — качкові (*Anatidae*). Один з 7-ми видів роду; один з 2-х видів роду у фауні України. Маса — 9,8–1,5 кг, довжина тіла — 55–62 см, розмах крил — 1047–1120 мм. У самця тулуб рудий, голова білувато-вохриста, на шиї чорний «нашийник», надхвістя, махові та стернові пера чорні, покривні пера плечей білі у самки голова майже біла, «нашийника» нема; молодий птах схожий на самку. Огар - перелітний птах. У місцях гніздування з'являється у другій половині березня. Займає скелясті, урвисті береги солоних і прісних водойм, узбережжя морів. Гніздиться у нежилых норах лисиць, на скелях та кручах (часто на значній висоті), у покинутих будівлях. У кладці 8–12 яєць (квітень); у місцях, де огар гніздиться колоніями, знаходять здвоєні кладки. Насиджує самка (25–30 діб); молоді птахи стають на крила у другій половині липня — на початку серпня. Відлітає на зимівлю в кінці жовтня — на початку листопада. Живиться рослинною (проростки злаків та осок, зерно) та тваринною (комахи, молюски) їжею.

Причинами зміни чисельності є погіршення умов гніздування, посилення фактора непокою, винищування птахів людиною.

Подалірій

Клас — комахи (Insecta), ряд — лускокрилі (Lepidoptera), родина — косатцеві (Papilionidae). Один з 2 видів роду, єдиний вид у фауні України. Розмах крил — 60–75 мм. Візерунок крил самця та самки майже ідентичний. Фон забарвлення — блідо-кремовий, з трьома довгими та двома короткими клиноподібними темно-сірими поперечними смугами та чорною облямівкою на передніх крилах. Зустрічається на узліссях, у лісостепу, степових ярах з заростями чагарників та поодинокими деревами, у садах, деяких парках, лісозахисних смугах. Дає 2 генерації на рік. Літ метеликів у травні–червні та з середини липня до серпня; у степовій зоні — майже безперервно з середини квітня до початку жовтня. Самка відкладає по 1–2 яйця на поверхню листків кормових рослин — диких або культурних розоцвітих (найчастіше гусінь знаходять на терені, глоді, абрикосі). Розвиток яєць триває 10–14 днів, гусені — 5–8 тижнів. Зимує лялечка.

Причинами зміни чисельності є знищення диких плодових дерев та чагарників, а також застосування пестицидів та надмірне випасання худоби.

XI. Природно-заповідний фонд

До природно-заповідного фонду належать природні й біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Завдання щодо охорони біорізноманіття не вирішується під час приватизації земель, підготовки і виконання програм галузевого, регіонального і місцевого розвитку. Відсутність закріплених на місцевості в установленому законом порядку меж об'єктів природно-заповідного фонду призводить до порушення вимог заповідного режиму. Повільними є темпи встановлення у природі (на місцевості) прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм, які виконують роль екологічних коридорів.

З метою припинення процесів погіршення стану навколишнього природного середовища необхідно збільшувати площі земель екомережі, що є стратегічним завданням у досягненні екологічної збалансованості території України. Збільшення площі національної екомережі має насамперед відбуватися в результаті розширення існуючих та створення нових об'єктів природно-заповідного фонду.

В області налічується 222 природно-заповідні території та об'єкти, загальною площею 100402,2 га, з них 26 територій та об'єктів, площею 5909,8 га, мають статус загальнодержавного значення, решта (196 територій та об'єктів), площею 94492,36 га, - місцевого значення, показник заповідності від загальної площі області становить 4,1 %.

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Таблиця 47

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території
1	2	3	4	5
-	-	-	-	-

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами (станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 48

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ	
	Загальнодержавного значення			місцевого значення			разом				
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га			
		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	2	77850,73	-	2	77850,73		77,58	
Заказники, усього	21	5728,00	X	83	12765,00	X	104	18493,00	X	18,43	
у тому числі:											
ландшафтні	7	3844,40	X	49	9818,50	X	56	13662,90	X	13,62	
лісові	1	43,50	X	7	1102,10	X	8	1145,60	X	1,14	
ботанічні	9	741,50	X	19	937,3196	X	28	1678,8196	X	1,65	
загальнозоологічні	1	27,00	X	3	220,30	X	4	247,30	X	0,25	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
орнітологічні	2	503,60	X	5	736,40	X	7	1240,00	X	1,24
ентомологічні	-	-	X	1	4,30	X	1	4,30	X	0,004
іхтіологічні	-	-	X	-	-	X			X	
гідрологічні	1	568,00	X	-	-	X	1	568,00	X	0,57
загальногеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
палеонтологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
карстово-спелеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Пам'ятки природи, усього	2	9,10	X	50	525,48	X	52	534,58	X	0,53
у тому числі:										
комплексні	1	7,10	X	7	128,21	X	8	135,31	X	0,13
ботанічні	-	-	X	28	331,54	X	28	331,54	X	0,33
зоологічні	-	-	X	2	0,40	X	2	0,40	X	0,0004
гідрологічні	1	2,00	X	10	55,83	X	11	57,83	X	0,06
геологічні	-	-	X	3	9,50	X	3	9,50	X	0,01
Заповідні урочища	-	-	X	55	3192,76	X	55	3192,76	X	3,18
Ботанічні сади	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дендрологічні парки	1	109,00	-	-	-	-	1	109,00		0,11
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	2	63,70	-	5	104,47	-	7	168,17		0,17
Зоологічні парки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	26	5909,80		196	94492,35 96		222	100402,159 6		100

Динаміка структури природно-заповідного фонду

Таблиця 49

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2013 року		На 01.01.2014 року		На 01.01.2015 року		На 01.01.2016 року		На 01.01.2017 року	
	кількість, од,	площа, га	кількість, од,	площа, га	кількість, од,	площа, га	кількість, од,	площа, га	кількість, од,	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Регіональні ландшафтні парки	2	77850,73	2	77850,73	2	77850,73	2	77850,73	2	77850,73
Заказники загальнодержавного значення	21	5728,00	21	5728,00	21	5728,00	21	5728,00	21	5728,00
Заказники місцевого значення	78	12081,29	83	12765,00	83	12765,00	84	12818,9196	84	12818,9196
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	2	9,10	2	9,10	2	9,10	2	9,10	2	9,10
Пам'ятки природи місцевого значення	50	525,48	50	525,48	50	525,48	50	525,48	50	525,48
Заповідні урочища	54	2992,76	55	3192,76	55	3192,76	55	3192,76	55	3192,76
Ботанічні сади загальнодержавного значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ботанічні сади місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	109,00	1	109,00	1	109,00	1	109,00	1	109,00
Дендрологічні парки місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зоологічні парки загальнодержавного значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	2	63,70	2	63,70	2	63,70	2	63,70	2	63,70

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	5	104,47	5	104,47	5	104,47	5	104,47	5	104,47
РАЗОМ	215	99464,53	221	100348,24	221	100348,24	222	100402,159 6	222	100402,159 6
Фактична площа ПЗФ *		98524,53		99408,24		99408,24		99462,1596		99462,1596
% фактичної площі ПЗФ від площі Кіровоградської області		4,01		4,04		4,04		4,04		4,04

* - сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ,

Водно-болотні угіддя міжнародного значення

Таблиця 50

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
-	-	-

ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНІ ОБ'ЄКТИ

Ботанічний заказник місцевого значення “Балка Очеретяна” Долинський район

Заповідне урочище місцевого значення “Розлитий камінь” Компаніївський район

Гідрологічна пам'ятка місцевого значення "Кам'яна криниця" Благовіщенський район

ХІІ. Формування екологічної мережі

Згідно з Законом України “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки” та Законом України “Про екологічну мережу України” рішенням сесії Кіровоградської обласної ради від 24 січня 2003 року № 141 була затверджена обласна програма формування національної екологічної мережі на території Кіровоградської області на 2003-2015 роки (далі - Програма). Відповідно до Програми передбачено створення єдиної просторової системи частини території держави з природним або частково зміненим станом ландшафту для забезпечення збереження, розширення, відтворення та охорони єдиної системи природних територій та інших природних комплексів, створення на їх основі природних об’єктів, які підлягатимуть особливій охороні з метою зменшення, запобігання та ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності людей на навколишнє середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, багатств природних ландшафтів.

Загальна вартість робіт за програмою становить 228 тис. грн., з них кошти державного бюджету – 108 тис. грн. та кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища – 120 тис. грн.

Фактично фінансування заходів Програми за період 2003-2015 років відбувалось тільки за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища в розмірі 446,7 тис. грн. Фінансування заходів Програми за рахунок коштів державного бюджету не здійснювалось.

Виконані наступні роботи:

- визначені та обстежені елементи екомережі загальноєвропейського та загальнодержавного значення на території лісостепових та степових районів Кіровоградської області;
- проведено уточнення сучасних меж елементів національної екологічної мережі на території лісостепових і степових районів Кіровоградської області, а також здійснено картографування зазначених елементів екомережі загальноєвропейського та загальнодержавного значення;
- складено текстову частину проекту регіональної схеми національної екологічної мережі на території Кіровоградської області, проведено оцінку її ефективності та виготовлено картографічні матеріали.

Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації створена електронна версія топографічної карти області з нанесеною регіональною схемою екологічної мережі, яка за поданням обласної державної адміністрації затверджена рішенням обласної ради від 23 червня 2017 року № 329 “Про затвердження регіональної схеми екологічної мережі Кіровоградської області”. Загальна площа екомережі складає 665 тис. га. На сьогоднішній день площа природно-заповідного фонду області збільшилась до 100,3 тис. га, що становить 4,1 % від загальної площі області.

ХІІІ. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

Загальні показники поведження з відходами за звітний період*

Динаміка основних показників поведження з відходами I-IV класів небезпеки (тис. тонн)(за формою статзвітності 1-відходи)

Таблиця 52

№ з/п	Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік*
1	2	4	5	3
	Утворено ¹	33344,7	34408,1	-
	Одержано від інших підприємств	288,738	300,2	-
	у тому числі з інших країн	-	-	-
	Спалено	38,5	31,6	-
	у т.ч. з метою отримання енергії	36,9	30,0	-
	Використано (утилізовано)	8591,0	3944,9	-
	Знешкоджено (знищено)	-	-	-
	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	24433,3	30131,9	-
	Передано іншим підприємствам	425,447	453,1	-
	у тому числі іншим країнам	-	-	-
	Направлено в місця неорганізованого складування за межі підприємств	4,1	4,3	-
	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	1,8	0,0	-
	Наявність на кінець звітнього року у сховищах організованого складування та на території підприємств	343823,1	375580,4	-

¹З урахуванням обсягів відходів утворених у домогосподарствах.

* показники за 2017 рік будуть оприлюднені головним управління статистики у Кіровоградській області в III кварталі 2018 року.

*Підприємства - основні накопичувачі промислових відходів
(за даними статзвітності 1-нв)*

Таблиця 53

№ з/п	Назва підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітнього періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2017 рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець звітнього року, т	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ПрАТ "Центральний гірничо-збагачувальний комбінат" смт Петрове	відходи розроблення кар'єром руди залізної	4	313169600,000	34280900,000	346838500,00	відвал
2	Балка "Щербаківська" ДП "Схід ГЗК" Петрівський район 1,5 км на схід від с. Володимирівки	залишки збагачення (у т.ч. шлам та «хвости») і брикетування руд уранових та торієвих	4	43799575,399	756908,000	44556483,399	відвал
3	Інгульська шахта ДП "Схід ГЗК" Кіровоградський район, с. Неопалимівка	залишки розроблення руд уранових та торієвих	4	8131798,000	54654,000	8186452,000	відвал
4	ПАТ "Заваллівський графітовий комбінат" Гайворонський район, смт Завалля, вул. Жовтнева, буд. 14	відходи (породи гірські, земля), що утворюються під час проведення розкривних робіт у процесі створення шахт (копалень) та кар'єрів	4	4263160,000	988534,000	5251694,000	відвал
5	Заваллівська філія ТОВ "Заваллівський графіт", Гайворонський район, смт Завалля, вул.Лермонтова, 2	відходи промивання та очищення графіту	4	1868573,000	273981,000	2142554,000	відвал

1	2	3	4	5	6	7	8
6	ТОВ "Побужський феронікелевий комбінат", Голованівський район, смт Побузьке, вул.Промислова, 12	шлаки нікелеві (перше та друге плавлення), що утворюються у термічних процесах металургії металів кольорових інших	4	-	756908,000	-	відвал

Вказати підприємства, які накопичують значні обсяги промислових відходів

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки

Таблиця 54

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Місць видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місць видалення відходів категорії В - небезпечні		Місць видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місць видалення відходів категорії А – мало небезпечні	
		Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.	Діючих, од.	Закритих, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Бобринецький район	-	-	22	-	1	-	-	-
2	Вільшанський район	-	-	4	-	-	-	-	-
3	Гайворонський район	-	-	17	-	2	-	-	-
4	Голованівський район	-	-	15	-	-	-	-	-
5	Добровеличківський район	-	-	12	-	-	-	-	-
6	Долинський район	-	-	17	-	-	-	-	-
7	Знам'янський район	-	-	1	-	-	-	-	-
8	Кіровоградський район	-	-	23	-	-	-	-	-
9	Компаніївський район	-	-	11	-	-	-	-	-
10	Маловисківський район	-	-	12	-	-	-	-	-
11	Новгородківський район	-	-	5	-	1	-	-	-
12	Новомиргородський район	-	-	6	-	-	-	-	-
13	Новоархангельський район	-	-	7	-	-	-	-	-
14	Новоукраїнський район	-	-	24	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
15	Олександрівський район	-	-	9	-	-	-	-	-
16	Олександрійський район	-	-	8	-	-	-	-	-
17	Онуфріївський район	-	-	8	-	-	-	-	-
18	Петрівський район	-	-	4	-	-	-	6	-
19	Світловодський район	-	-	5	-	-	-	-	-
20	Ульяновський (Благовіщенський) район	-	-	3	-	-	-	-	-
21	Устинівський район	-	-	9	-	-	-	-	-
22	м. Кропивницький	-	-	5	-	1	1	-	-
23	м. Знамянка	-	-	1	-	-	-	-	-
24	м. Олександрія	-	-	1	2	-	1	-	-
25	м. Світловодськ	1	-	2	-	2	-	-	-
	Всього	1	-	231	2	7	2	6	-

Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2018 року)

Таблиця 55

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.
1	2	3	4	5
1	Бобринецький район	-	23	2
2	Вільшанський район	-	4	3
3	Гайворонський район	-	19	2
4	Голованівський район	-	15	-
5	Добровеличківський район	-	12	7
6	Долинський район	-	17	4
7	Знамянський район	-	1	-
8	Кіровоградський район	-	23	1
9	Компаніївський район	-	11	-
10	Маловисківський район	-	12	3
11	Новгородківський район	-	6	-

1	2	3	4	5
12	Новомиргородський район	-	6	1
13	Новоархангельський район	-	7	-
14	Новоукраїнський район	-	24	-
15	Олександрівський район	-	9	2
16	Олександрійський район	-	8	6
17	Онуфріївський район	-	8	3
18	Петрівський район	-	10	-
19	Світловодський район	-	5	2
20	Ульяновський (Благовіщенський) район	-	3	2
21	Устинівський район	-	9	1
22	м. Кропивницький	-	7	-
23	м. Знам'янка	-	1	-
24	м. Олександрія	-	4	-
25	м. Світловодськ	-	5	1
	Всього		249	40

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів

Таблиця 56

Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання вторинної сировини, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
1	2	3	4	5	6
м. Кропивницький	2	2	3	1	2

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами на території регіону

Таблиця 57

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Номер та строк дії ліцензії	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5	6
1.	ТОВ "К-2 ЛТД"	м. Кропивницький, вул. Героїв Сталінграда, 12а, кв. 40	(0522) 555322	Необмежений	Збирання, зберігання 1. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані; 2. Відходи розчинів кислот чи основ
2.	Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення головного управління МНС України в Кіровоградській області	м. Кропивницький, вул. Шевченка, буд. 3	тел. (0522) 322559 факс (0522) 225654	Необмежений	Збирання, перевезення 1. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням.
3.	ПП "Галар"	Кіровоградська область, м. Світловодськ, вул. Заводська, буд. 3	-	Необмежений	Зберігання 1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі будь-які з нижченаведених речовин, за винятком відходів металів у кусковій (масивній) формі: - Кадмій; сполуки кадмію; - Телур; сполуки телуру; 2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі будь-які з нижченаведених речовин: - Арсен; сполуки арсену; - Ртуть; сполуки ртуті.
4.	ТОВ "ОЙЛ ІНВЕСТ"	25013, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, вул. Соборна буд. 22, кв. 70	-	Необмежений	Збирання, зберігання, оброблення 1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх

		<u>Фактична адреса:</u> м. Кропивницький, вул. Ярослава Мудрого, 213А			суміші); 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.
5.	ТОВ Науково-виробнича фірма "Екоцентр"	25006, Кіровоградська обл, м. Кропивницький, вул. Тараса Карпи, 59 <u>Фактична адреса:</u> м. Кропивницький, вул. Аджамська, 29	електронна адреса: nvf@ecoscenter.com.ua контактний телефон/факс: (0522) 36-10-53, 24-09-06, 22-05-93	Необмежений Наказ № 371 від 19.10.2015р.	1. Відходи, містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 2. Гальванічний шлам (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 3. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання, оброблення). 4. Розчини після травлення металів (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 5. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 6. Відходи виробництва, виготовлення і застосування чорнил, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 7. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, зберігання, оброблення, утилізація). 8. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання, оброблення). 9. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, зберігання, утилізація).

					<p>10. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (крім тари з-під пестицидів та агрохімікатів) (збирання, зберігання).</p> <p>11. Відходи виробництва, одержання і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, зберігання, утилізація).</p> <p>12. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, зберігання, утилізація).</p> <p>13. Відходи рідких теплоносіїв (збирання, зберігання).</p> <p>14. Відпрацьоване активоване вугілля (збирання, зберігання).</p> <p>15. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані (збирання, зберігання, утилізація).</p> <p>16. Відходи азбесту (збирання, зберігання).</p> <p>17. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів(4), що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, зберігання).</p>
6.	ТОВ "ЕКОВДМ"	м. Кропивницький, вул. Виставочна, 1Б	контактний телефон: +380 (95) 816 89 00 т/ф (0522) 56 76 42 E-mail: yaroslavniko@mail.ru	Необмежений	<p>Збирання, зберігання, оброблення, утилізація</p> <p>1. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані (збирання, зберігання).</p> <p>2. Відходи, що містять свинець (збирання, зберігання).</p> <p>3. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть) (збирання, зберігання, оброблення).</p> <p>4. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї (збирання, зберігання).</p> <p>5. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода,</p>

				<p>емульсії (збирання, зберігання, знешкодження).</p> <p>6. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, зберігання, знешкодження).</p> <p>7. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, зберігання, знешкодження).</p> <p>8. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслені пісок, папір, деревина, ґрунт, ганчір'я, відпрацьовані фільтри (збирання, зберігання, знешкодження).</p> <p>9. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (збирання, зберігання, знешкодження).</p> <p>10. Відходи розчинів кислот чи основ (у тому числі відпрацьований електроліт) (збирання, зберігання, оброблення).</p> <p>11. Відпрацьоване активоване вугілля (збирання, зберігання, знешкодження).</p> <p>12. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, зберігання).</p> <p>13. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, зберігання).</p> <p>14. Відходи, речовини або вироби, що складаються або забруднені ПХБ (збирання, зберігання).</p> <p>15. Гальванічний шлам (збирання, зберігання).</p> <p>16. Відходи поверхневої обробки металів і пласт-</p>
--	--	--	--	---

					<p>мас (збирання, зберігання).</p> <p>17. Відходи азбесту (пил та волокна) (збирання, зберігання).</p> <p>18. Відходи виробництва, одержання і застосування хімічних речовин для просочування деревини (у тому числі залізничних шпал) (збирання, зберігання).</p> <p>19. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, зберігання).</p>
--	--	--	--	--	---

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини

Таблиця 58

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
1.	ТОВ Науково-виробнича фірма "Екоцентр"	м. Кропивницький, вул. Тараса Карпи, 59 фактична адреса: м. Кропивницький, вул. Аджамська, 29	електронна адреса: nvf@ecocenter.com.ua контактний телефон/факс: (0522) 36-10-53, 24-09-06,	Збирання, заготівля окремих видів як вторинної сировини (відходи полімерні, відходи гумові).
2	ТОВ "Екологіка Кіровоград"	м. Кропивницький вул. Комарова, 68	моб. 050 59 55 277	Збирання, заготівля окремих видів як вторинної сировини (відходи полімерні)
3.	ТОВ "ВТОРМА-КІРОВОГРАД ПЕРША"	м. Кропивницький, с. Сонячне, вул. Радянська, 2а	контактний телефон (0522) 27 75 48 Laskavtorma5@gmail.com	Збирання, заготівля окремих видів як вторинної сировини (відходи полімерні, макулатура).
4.	ТОВ "ЕКОВДМ"	Кропивницькийська обл., м. Кропивницький, вул. Виставочна, 1Б	контактний телефон: +380 (95) 816 89 00 т/ф (0522) 56 76 42 mail: yaroslavniko@mail.ru	Збирання, заготівля окремих видів як вторинної сировини (відходи полімерні, відходи гумові).
5.	ФОП Лященко В.В.	Кіровоградська обл., м. Долинська, вул. Київської Русі, 9	моб. 066 942 13 90	Збирання, заготівля окремих видів як вторинної сировини (відходи полімерні, скло, макулатура)

*Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів
(приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових від населення)*

Таблиця 59

№ п/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців в населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (всього), од	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, тонн	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	-	-	-	-	-	-

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів (станом на кінець 01.01.2018 року)

Таблиця 60

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону (район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
	Кропивницька область	-	-	-	-	-
	Усього					

У 2012 році усі наявні на території області непридатні до використання пестициди і агрохімікати були вивезені за межі Кіровоградщини з метою їх знешкодження на підставі угоди, укладеної між Міністерством екології та природних ресурсів України та ТОВ "С.І. Груп Консорт ЛТД" від 31 травня 2012 року № 14/7.

XIV. Радіаційна безпека

Експлуатація атомних електростанцій та пунктів захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ)

Таблиця 61

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону, назва АЕС та підприємства	Кількість ядерних та радіаційно-небезпечних об'єктів (усього), од.	АЕС		Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість реакторів, од.	радіаційний фон в 30-ти км зоні АЕС, мкЗв/год	кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м ³ загальна активність, Бк	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	2	3	4	5	6	7	8
АЕС на території Кіровоградської області відсутні							

Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)

Таблиця 62

№ з/п	Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону, назва підприємства	Кількість радіаційно небезпечних об'єктів (усього), од.	Джерела іонізуючого випромінювання (ДІВ), що використовуються		
			кількість джерел іонізуючого випромінювання, од.	загальна активність ДІВ, Бк	радіаційний фон на території підприємства, мкЗв/год
1	2	3	4	5	6
м. Кропивницький					
1	Кіровоградська обласна лікарня (радіоізотопна лабораторія)	1	Періодично використовують на замовлення		
2	Кіровоградський обласний онкологічний диспансер	1	5	-	-
3	КЗ Центральна міська лікарня (радонова лабораторія)	1	1	-	-
4	Інгульська шахта СхідГЗК	1	4	-	-
Маловисківський район					
5	Смолінська шахта СхідГЗК	1	5	-	-
м.Олександрія					
	Олександрійський онкологічний диспансер	1	1	-	-

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження

Таблиця 63

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість населення, осіб	Радіаційний фон на території, мкЗв/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
				цезій-137 (техногенний)	стронцій-90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	м. Кропивницький (контрольна точка)		13,05					
2	м. Кропивницький Соколівське родовище гранітів					39,2	85	903,8
3	Кіровоградський р-н Крупське родовище гранітів					42	57,4	1138
4	Кіровоградський р-н Новопавлівське родовище гранітів					48,8	133,1	1323,4
5	смт. Олександрівка (контрольна точка)		11,49					
6	м. Знам'янка (контрольна точка)		12,55					
7	Знам'янський р-н Суботцівське (Знам'янське) родовище гранітів					144,6	58,9	1171
8	м. Олександрія (контрольна точка)		14,25					
9	смт.Петрово (контрольна точка)		13,0					
10	м.Світловодськ (контрольна точка)		11,2					
11	смтОнуфрївка (контрольна точка)		15,05					
12	м.Мала Виска (контрольна точка)		13,3					

1	2	3	4	5	6	7	8	9
13	Маловисківський р-н Анастасіївське родовище гранітів					45,1	137,1	1281,6
14	смтСмоліно (контрольна точка)		14,7					
15	м.Новоукраїнка (контрольна точка)		15,75					
16	Новоукраїнський р-н Горіхівське родовище гранітів					20	95	1211
17	Новоукраїнський р-н Войнівське родовище гранітів					35,6	60,1	1226,7
18	Новоукраїнський р-н Капустинське родовище гранітів					39,7	75,1	1229,4
19	Новоукраїнський р-н Капустинське родовище гранітів (правобережна ділянка)					22,5	73,4	1627,4
20	Новоукраїнський р-н Бантішівське родовище монцоніту					11	56,9	671
21	Новоукраїнський р-н Перлівське родовище гранітів					39,5	76,3	1153,8
22	Новоукраїнський р-н Бантішівське родовище монцоніту					32,5	96,8	1071
23	м.Новомиргород (контрольна точка)		10,3					
24	смтНовоархангельськ (контрольна точка)		12,64					
25	смт. Вільшанка (контрольна точка)		13,08					
26	м.Голованівськ (контрольна точка)		10,09					
27	м.Гайворон (контрольна точка)		13,8					
28	Гайворонський р-н Гайворонське родовище мігматитів					15,2	56,2	647

1	2	3	4	5	6	7	8	9
29	смт. Добровелечківка (контрольна точка)		13,67					
30	Добровеличківський р-н Кирилівське родовище гранітів					102,4	41	210
31	м.Благовіщенське (контрольна точка)		12,63					
32	смт. Новгородка (контрольна точка)		14,25					
33	Новгородківський р-н Новгородківське родовище гранітів					40	66,6	1199
34	м.Бобринець (контрольна точка)		17,35					
35	м.Долинка (контрольна точка)		15,55					
36	смт.Компаніївка (контрольна точка)		14,8					
37	смт. Устинівка (контрольна точка)		12,35					

XV. Моніторинг довкілля

Мережа спостережень за станом довкілля

Таблиця 64

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостережень, од.							
		Атмосферне повітря	Стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	Поверхневі води	Джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	Джерела скидів зворотних вод у морські води	Підземні води	Джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	Ґрунти, тис.га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Кіровоградський обласний лабораторний центр МОЗ України	-	1	7 створів водойм першої категорії та 91 створ водойм другої категорії	-	-	-	-	-
2	Кіровоградська філія державної установи "Інститут охорони ґрунтів України"	-	-	-	-	-	-	-	243,10
3	Кіровоградське обласне управління водних ресурсів	-	-	14	-	-	-	-	4,621
4	Департамент житлово-комунального господарства Кіровоградської обласної державної адміністрації	-	-	22	12	-	-	-	-
5	Кіровоградський обласний центр з гідрометеорології	5	-	4	-	-	-	-	-
6	Державна екологічна інспекція у Кіровоградській області	-	-	-	37	-	-	-	-

XVII. Планування природоохоронної діяльності

Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

Таблиця 67

№ з/п	Програми	Ким прийнята	№ та дата прийняття	Кількість виділених коштів у звітному році за програмою всього		
				виділено, тис. грн.	Фактично профінансовано, тис. грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
1.	Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища в Кіровоградській області на 2016-2020 роки	Рішенням обласної ради	№ 44 від 25 березня 2016 року (із змінами)	27256,6	27256,6	100

Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язки з громадськістю

Таблиця 68

Показники	Одиниця виміру	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:				
періодичних видань	од.	2	2	3
телебачення	од.	8	6	4
радіомовлення	од.	-	-	-
мережі Інтернет (Інтернет-повідомлень)	од.	101	75	88
виставкових заходів	од.	2	2	1
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:				
громадські слухання	од.	-	1	-
круглі столи	од.	3	1	2
зустрічі з громадськістю	од.	3	1	1
семінари	од.	-	-	2
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	49	25	24
Інтернет-конференції	од.	1	-	-
Інтерактивне спілкування (теле-радіо-діалоги)	од.	-	-	-

Громадські екологічні організації, що діють на території області
(загальнодержавні, місцеві)

Таблиця 69

№ з/п	Назва організацій	Юридична адреса
1	2	3
1	Громадська організація "Добровільне незалежне екологічне об'єднання "Зелений світ"	м. Олександрія, вул. Святомиколаївська, 18, каб. № 8
2	Громадська організація "ЕКО+"	м. Олександрія, вул. Київська, 145
3	Громадська організація "Дружба - 2013"	м. Олександрія, вул. Кременчуцька, 227
4	Громадська організація "СВІТ ЕКОСТАНУ"	м. Олександрія, вул. 6-го Грудня, 41
5	Громадська організація "Березівські рибаки спортивної ловлі"	м. Олександрія, пров. Гвардійський, 2
6	Знам'янський міський осередок "Зелений світ"	м. Знам'янка, вул. Чкалова, 32
7	Громадська організація "Людина і Довкілля"	м. Знам'янка, вул. Фрунзе, 81, кв. 13
8	Громадська організація "Рибаки Петрове"	Знам'янський р-н., с. Петрове, пров. Новий, 6
9	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ЕКОЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ"	27200, Кіровоградська область., Бобринецький район, село Дібрівка, вулиця Тельмана, будинок 15.
10	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ЕКОЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ БОБРИНЕЦЬКОГО РАЙОНУ"	27200, Кіровоградська область., Бобринецький район, місто Бобринець, вулиця Гагаріна, будинок 9.
11	ЕКОЛОГІЯ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ БОБРИНЕЦЬКОГО РАЙОНУ	27200, Кіровоградська область., Бобринецький район, місто Бобринець, провулок Набережний, будинок 12.
12	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "БОБРИНЕЦЬКЕ РАЙОННЕ УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО МИСЛИВЦІВ ТА РИБАЛОК"	27200, Кіровоградська область., Бобринецький район, місто Бобринець, вулиця Леніна, 45А
13	БОБРИНЕЦЬКА РАЙОННА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «РИБАЛКИ БОБРИНЕЧЧИНИ»	27200, Кіровоградська область., Бобринецький район, місто Бобринець, вулиця Орджонікідзе, 66
14	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ РИБАЛОК ЛЮБИТЕЛІВ «ТАВРІЯ»	27600, Кіровоградська область, Устинівський район, смт. Устинівка, вулиця Островського, 625
15	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ДОЛИНСЬКИЙ РИБОЛОВНИЙ КЛУБ"	27500, Кіровоградська область, Долинський район, м. Долинська, вулиця Генерала Лазарева, будинок 16, квартира 1
16	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "РИБАЛОК-ЛЮБИТЕЛІВ ВАРВАРІВКА ДОЛИНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ"	Кіровоградська область, Долинський район, с. Варварівка
17	ДОЛИНСЬКА РАЙОННА ОРГАНІЗАЦІЯ "УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА МИСЛИВЦІВ ТА РИБАЛОК"	28500, Кіровоградська область, Долинський район, місто Долинська, вулиця Держинського, будинок 86

1	2	3
18	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “РИБАЛОК-ЛЮБИТЕЛІВ “КІРОВЕ” ДОЛИНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ	28514, Кіровоградська область, Долинський район, с.Кірове, вул.Жукова,87
19	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ЦЕНТР РОЗВИТКУ ГРОМАДИ “ДЖЕРЕЛО”	27600, Кіровоградська область, Устинівський район, смт Устинівка, вулиця Шкільна, 9А
20	УСТИНІВСЬКА РАЙОННА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА МИСЛИВЦІВ ТА РИБАЛОК	27600, Кіровоградська область, Устинівський район, смт Устинівка, провулок Ювілейний, 5
21	Кіровоградська районна організація Українського товариства мисливців та рибалок	Кіровоградська область, Кіровоградський район, с. Овсяниківка
22	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "СПІЛКА РИБАЛОК "БЛАГОДАТЬ"	27635, Кіровоградська обл., Кіровоградський район., с. Івано-Благодатне, Вулиця Леніна, буднок 53
23	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ТОВАРИСТВО РИБАЛОК СЕЛА МОГУТНЬОГО"	27612, Кіровоградська обл., Кіровоградський р., с. Могутнє, вулиця Миру, будинок 169
24	Компаніївська районна організація Українського товариства мисливців і рибалок	Кіровоградська область, смт. Компаніївка, вул. Калініна, 74
25	Маловисківська районна організація Українського товариства мисливців та рибалок	м. Мала Виска вул. 40 років Жовтня, 50
26	Громадська організація “Якимівське товариство рибалок”	Маловисківський р-н, с. Якимівка вул.. Степова,5
27	Громадська організація “Копанське товариство рибалок любителів”	Маловисківський р-н, с. Копанки
28	Громадська організація “Ленінське товариство рибалок любителів”	Маловисківський р-н, с. Леніно вул. Центральна, 1
29	Громадська організація “Спілка рибалок села Лозуватка”	Маловисківський р-н, с. Лозуватка вул. Леніна, 31
30	Громадська організація “Рибалок “Фенікс”	Маловисківський р-н, с. Плетений Ташлик вул.. Гоголя, 19
31	Районна громадська організація “Екологічний дитячо-юнацький центр “Паросток”	с.Петрокорбівка, вул. Миру, 2
32	Новгородківська районна організація Українського товариства мисливців та рибалок	смт.Новгородка,вул. Кірова,11
33	Громадська організація “Любителів рибалки с. Новомиколаївка”	28216, Кіровоградська область, Новгородківський район, село Новомиколаївка, вулиця Миру, будинок 45
34	Новоархангельська районна організація мисливців та рибалок	смт. Новоархангельськ вул. Чекистів, 21
35	Новоархангельський районний осередок громадської організації "Союз соціально- екологічного захисту"	смт. Новоархангельськ вул. Максимчука, 6
36	Громадське об'єднання «Клуб рибалок Левківки»	Новоархангельський район с. Левківка вул. Леніна №6

1	2	3
37	Новоукраїнська районна організація Українського товариства мисливців і рибалок (УТМР)	м. Новоукраїнка, вул.Шевченка,15
38	Новоукраїнська міська дитяча громадська організація «Екологічні детективи»	м. Новоукраїнка, вул.. Воровського, 57
39	Олександрівська районна організація Українського товариства мисливців і рибалок	смт. Олександрівка вул.. Щорса,53
40	Природоохоронна громадська організація «Озерський мисливський колектив»	27542, Кіровоградська обл., Світловодський р-н, с. Озера, вул. Дружби 1
41	Громадська організація «Асоціація рибалок Світловодщини»	27500, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, вул. Леніна, 73, кв. 17,
42	Громадська організація «ЕКОЛОГІЧНА ВАРТА ПРИДНІПРОВ'Я»	27500, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, вул. Героїв України, буд. 96, к. 6
43	Громадська організація «Зоозахист і турбота»	27500, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, вул. Будівельників, буд. 20, кв. 81
44	Громадська організація «Зоозахист Світловодськ»	27500, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, вул. Приморська, буд. 38, корп. Б, кв. № 30
45	Громадська організація «Ялич»	27544, Кіровоградська обл., Світловодський район, село Іванівна, вул. Центральна, буд. № 122
46	Громадська організація «Рибальський хутір села Іванівка»	27544, Кіровоградська обл., Світловодський район, с. Іванівка, вул. Набережна, 14
47	Громадська організація «Клуб Рибалок Іванівки»	27544, Кіровоградська обл., Світловодський район, село Іванівка, вул. Першотравнева, 6
48	Районна рада Українського товариства мисливців і рибалок	27500, Кіровоградська обл., м. Світловодськ, вул. Гагаріна 14
49	Онуфріївська районна Первинна організація товариства лісівників	28001, Кіровоградська обл., Онуфріївський район, сел. Онуфріївка, вул. Першотравнева, 1а
50	Онуфріївська районна організація Українського товариства мисливців і рибалок.	28001, Кіровоградська обл., Онуфріївський район, сел. Онуфріївка, вул. 50 років Жовтня, 13
51	Громадська організація «Добровеличківський рибалка»	27000, Кіровоградська обл., смт.Добровеличківка, вул.Леніна,92 кв.4
52	Громадська організація "Хвиля удачі"	27015, Кіровоградська обл., Добровеличківський р-н., с.Липняжка, вул..Лугова,19
53	Громадська організація «Гаївський рибалка»	27010, Кіровоградська обл., Добровеличківський р-н.,с.Гаївка
54	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «Спілка пасічників Медок»	27010, Кіровоградська обл., Добровеличківський р., с. Гаївка, вулиця Шевченка, 1
55	Громадська організація «Рибалки села Скопіївки»	27030, Кіровоградська область, Добровеличківський район, с.Скопіївка
56	Гайворонська районна громадська організація "Екологія та соціальний захист"	Кіровоградська обл., Гайворонський р., м. Гайворон, вул. Воровського, 35 кв. 18
57	Громадська організація "Молодь за чисте майбутнє"	Кіровоградська обл., Гайворонський р., м. Гайворон, вулиця Гоголя 13.
58	Кіровоградська обласна організація українського Товариства мисливців та рибалок	м. Кропивницький, вул. Т. Карпи, 76, т. 24-14-15

1	2	3
59	Українська крайова організація екологічної асоціації "Зелений світ"	м. Кропивницький, вул. Дворцова, 26, кімн. 18
60	Кіровоградське обласне Товариство кролівників і звірників-любителів	м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 31/36, т. 55-02-52, 55-09-92
61	Кіровоградська обласна громадська організація "ЕКО РУХ"	м. Кропивницький, вул. Кавалерійська, 7, кім.46
62	Дитяча екологічна громадська організація Флора	м. Кропивницький, вул. Пугачова, 2 24-05-97
63	Молодіжна екологічна спілка Кіровоградщини	м. Кропивницький, вул. Новгородська, 66, кв.2
64	Кіровоградський обласний дитячий екологічний центр "Екзампей" при Кропивницькому колегіумі	м. Кропивницький, вул. Володарського, 25, т. 22-57-08
65	Кіровоградська обласна молодіжна організація "ЕКО РУХ"	м. Кропивницький, вул. Орджонікідзе, 7
66	Громадська організація "Екологічний щит"	м. Кропивницький, вул. Т. Карпи. 84,
67	Кіровоградський обласний громадський еколого-експертний центр "Довкілля"	м. Кропивницький, вул. .В. Чміленка,42
68	Кіровоградське обласне товариство мисливців та рибалок "Новолутківське"	Добровеличківський р-н ,с. Новолутківське, вул. Молодіжна,39
69	Громадська організація Кіровоградське обласне Товариство лісівників	25006, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, Подільський р., вулиця Тараса Карпи, будинок 76, кабінет 2
70	Кіровоградська обласна організація "Молодіжна екологічна громадська асоціація "Екосвіт"	м. Кропивницький, пров. Театральний, 8
71	Кіровоградська обласна молодіжна громадська організація „Студентське товариство охорони природи”	м. Кропивницький, проспект Університетський, 8
72	Громадська організація „Союз соціально – екологічного захисту”	м. Кропивницький, вул. Червонозорівська, 23-г, кв.16
73	Кіровоградська обласна громадська організація „Екологія та Соціальний захист”	Кіровоградська область, Бобринецький район, с. Дібрівка, вул. Тельмана, 15
74	Кіровоградська обласна молодіжна громадська організація „Чисте майбутнє”	м. Кропивницький, вул. Кавалерійська, 19/26
75	Незалежна громадська організація Український екологічний фонд сприяння ЮНЕСКО	м. Кропивницький, вул. Острівська, 2, корпус 2
76	Кіровоградська обласна громадська організація Чисте майбутнє Кіровоградщини	м. Кропивницький, вул. Кавалерійська, буд. 5, кімната 119
77	Громадська організація "Кіровоградське міське товариство бджоловодів-любителів"	м. Кропивницький, вул. Белінського, 2 а, кв. 38
78	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ТОВАРИСТВО ОБОЗНІВСЬКИХ РИБАЛОК "	27631, Кіровоградська обл., Кіровоградський р-н., с. Обознівка, вулиця Садова, будинок 25,
79	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "МІСЬКЕ ДОБРОВІЛЬНЕ ТОВАРИСТВО БДЖОЛЯРІВ-ЛЮБИТЕЛІВ"	25014, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, Вулиця №6 Участок "Липова Роща"

1	2	3
80	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ЕКОЛІГА"	25006, м. Кропивницький, Вулиця Шевченка, будинок 20/24
81	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ЕКО-АЛЬЯНС 4.0."	25005, м. Кропивницький, Вулиця Добровольського, будинок 1, корпус 1, офіс № 316
82	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "СПІЛКА ПАСІЧНИКІВ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ"	25019, м. Кропивницький, Вулиця 40-річчя Перемоги, будинок 56
83	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ "ЛЮДИ ТА ЗЕМЛЯ"	25022, м. Кропивницький, Площа Героїв Майдану, Будинок Рад 1, кабінет № 62
84	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ЕКО ЛІГА ЦЕНТР"	25013, м. Кропивницький, Вулиця Пацаєва, будинок 5, корпус 3, квартира № 61
85	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "ОЗЕЛЕНЕННЯ КІРОВОГРАД"	25028, м. Кропивницький, Фортешний р., Вулиця Пацаєва, будинок 8, корпус 1, квартира № 82
86	Новомиргородська районна організація мисливців і рибалок	м.Новомиргород вул. Горького,5
87	Новомиргородське товариство кролівників та звіринників	м.Новомиргород вул. Ш. Алейхема

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2015-2017 роках

Таблиця 71

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн.	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис. грн.	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн.	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2015 рік							
1.	Виготовлення проекту утримання та реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Хутір Надія"	280,0	2014-2015	30	196,0		завершений
2.	Проведення Дня Довкілля				93,6		завершений
3.	Видання Екологічного паспорту Кіровоградської області за 2013 рік та Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області за 2013 рік				60,0		завершений
4.	Заходи з екологічної освіти, виховання екологічної культури та інформування населення щодо вирішення екологічних проблем регіону				20,37		завершений
5.	Проведення наукових досліджень з метою внесення змін до Переліку видів судинних рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, які	85,0	2015-2016		35,0		Не завершений

	поширені на території Кіровоградської області і підлягають особливій охороні						
6.	Наукові обстеження природних територій з метою їх подальшого заповідання				30,0		завершений
7.	Будівництво очисних споруд Голованівської центральної районної лікарні	1726,7	2014-2015	1	905,995	802,005	завершений
8.	Будівництво станції біологічної очистки стоків в смт Петрове Петрівського району Кіровоградської області	4401,816	2012-2015	95	211,482		завершений
9.	Реконструкція системи транспортування стічних вод на каналізаційні очисні споруди в м.Знам'янка, Кіровоградської області	4722,636	2013-2015	51	690,259		не завершений
10.	Будівництво зливової каналізації по вул. Андріївській м. Кропивницький	4063,59	2014-2015	0,1	557,44		не завершений
11.	Каналізаційні очисні споруди по вул.Річний, с.Торговиця Новоархангельського району – реконструкція	1463,681	2013-2015	53	281,634	537,247	завершений
2016 рік							
1.	Виготовлення паспортів водних об'єктів на території Кіровоградської області	500,0	2016	0	494,0	0	завершений
2.	Створення захисних лісових насаджень на еродованих землях на території Кіровоградської області	2120,34	2016	0	664,607	0	завершений

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Проведення наукових досліджень з метою внесення змін до Переліку судинних рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, які поширені на території Кіровоградської області і підлягають особливій охороні	85,0	2015-2016	59	50,0	0	завершений
4.	Видання екологічного паспорта Кіровоградської області за 2015 рік та Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області за 2015 рік				58,32		завершений
5.	Проведення в області Дня довкілля				96,0		завершений
6.	Дослідження екологічного стану Кременчуцького водосховища в районі водозабору водогону «Дніпро-Кропивницький»	300,0	2016-2020	0	80,0		не завершений
7.	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, видалення відходів на території Первозванівської сільської ради Кіровоградського району, Кіровоградської області				190,0		завершений
8.	Утилізація біоставків біля с.Первозванівка, Кіровоградського району, Кіровоградської області з оптимальним використанням зазначеної території. Розробка проектно-кошторисної документації				219,1		завершений

1	2	3	4	5	6	7	8
9.	Реконструкція історико-архітектурних гідроспоруд Онуфріївського парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загально-державного значення "Онуфріївський парк" (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	7340,0	2016-2017	0	384,0	0	не завершений
10.	Берегоукріплювальні роботи довжиною 280 м Кременчуцького водосховища в районі с.Велика Андрусівка Світловодського району Кіровоградської області (з коригуванням проектно-кошторисної документації)	3900,0	2016	0	3000,0	0	не завершений
11.	Будівництво напірної каналізаційної мережі від багатоквартирних будинків по вул. Шевченка, с.Соколівське, Кіровоградського району, Кіровоградської області	2233,540	2016	0	906,3	0	не завершений
12.	Реконструкція системи водовідведення житлового масиву по вул. Козачий шлях в смт Онуфріївка Кіровоградської області (коригування)	1767,148	2016	0	1615,4	151,748	завершений
13.	Реконструкція системи каналізації смт Олександрівка, Олександрівського району Кіровоградської області	372,376	2016	0	324,0	48,376	завершений
14.	Реконструкція внутрішніх каналізаційних мереж будівлі дошкільного навчального закладу №4 «Казка» та	130,872	2016	0	608,6	0	не завершений

	зовнішніх мереж каналізації в межах території навчального закладу по вул.Щорса,9 у м.Долинська, Долинського району Кіровоградської області						
15.	Реконструкція напірного каналізаційного колектору Олександрійського геріатричного пансіонату зі спеціальним відділенням по вул.Героїв Сталінграда, 10 в м. Олександрії	1497,622	2016	0	1281,2	215,8	завершений
16	Реконструкція очисних споруд КЗ «Кіровоградська обласна психіатричної лікарня» в селищі Новому м. Кропивницький (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	10791,776	2016-2017	0	5000,0	0	не завершений
17	Реконструкція каналізаційної насосної станції в с.Степове, Кіровоградського району, Кіровоградської області	1714,024	2016	0	1698,5	0	завершений
18	Реконструкція русла річки Березівка (відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану) в м. Олександрія Кіровоградської області	1489,217	2016	0	1246,8	0	не завершений
19	Реконструкція насосної станції та внутрішньодворових каналізаційних мереж с.Вільне Кіровоградського району, Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	1360,172	2016	0	300,0	0	не завершений
20	Реконструкція системи відведення сирого осаду та надлишково активного мулу з впровадженням технології	4823,881	2016	0	4461,1	0	не завершений

	інтенсифікації процесу зневоднення осаду на мулових майданчиках Марто-Іванівських очисних споруд (Кіровоградська область, Олександрійський район, с.Марто-Іванівка)						
21	Реконструкція системи транспортування стічних вод на каналізаційні очисні споруди в м.Знам'янці Кіровоградської області	4710,187	2014-2016	99	6,4	0	завершений
22	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на зпобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Хутір Надія"				100,0		завершений
23	Заходи з екологічної освіти, виховання екологічної культури та інформування населення щодо вирішення екологічних проблем регіону				40,0		завершений
2017 рік							
1.	Заходи з екологічної освіти, виховання екологічної культури та інформування населення щодо вирішення екологічних проблем регіону				30,0		завершений
2.	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Хутір Надія"				100,0		завершений

1	2	3	4	5	6	7	8
3.	Організація пошуку (дозиметричних вимірювань) «покинутих» і вразливих джерел іонізуючого випромінювання та радіоактивних відходів, що можуть бути виявлені за межами місць санкціонованого розміщення, у місцях зберігання і обробки сільгосп-продукції на територіях сільських рад області та військових частин і містечок				14,2		завершений
4.	Постійне проведення радіологічного моніторингу вмісту радону – 222 в повітрі приміщень дошкільних, шкільних та лікувальних закладів, робочих приміщень, місць загального користування з критичними показниками рівня дій, сейсмо-хіміко-радіаційних показників стану довкілля				105,0		завершений
5.	Виготовлення паспортів водних об'єктів на території Кіровоградської області				500,0		завершений
6.	Створення захисних лісових насаджень на еродованих землях на території Кропивницької області				2377,8		завершений
7.	Видання екологічного паспорта Кіровоградської області за 2016 рік та Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області за 2016 рік				60,0		завершений
8.	Проведення в області Дня довкілля				100,0		завершений

1	2	3	4	5	6	7	8
9.	Наукові дослідження з виявлення та обґрунтування доцільності заповідання цінних природних територій				60,0		завершений
10.	Заходи щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьерством (придбання матеріально-технічних засобів) на території Кіровоградської області				150,0		завершений
11.	Проведення наукових досліджень з метою внесення змін до Переліку судинних рослин і тварин, які підлягають особливій охороні на території Кіровоградської області				85,0		завершений
12.	Дослідження екологічного стану Кременчуцького водосховища в районі водозабору водогону “Дніпро-Кіровоград”				120,0		завершений
13.	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, розміщення та захоронення відходів на території Кіровоградської області (КП “Теплоенергетик”, м.Кропивницький)				1800,0		завершений
14.	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, видалення відходів на території Первозванівської сільської ради Кіровоградського району, Кіровоградської області				190,0		завершений

1	2	3	4	5	6	7	8
15.	Проведення наукових досліджень з виявлення та обґрунтування доцільності заповідання частини прибережної захисної смуги русла річки Інгулець на території Цибулівської сільської ради Знам'янського району				35,0		завершений
16.	Видання поліграфічної продукції з екологічної тематики				30,0		завершений
17.	Розроблення концепції Державної екологічної цільової програми радіаційного захисту населення на території Кіровоградської області				195,0		завершений
18.	Реконструкція історико-архітектурних гідроспоруд Онуфріївського парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення "Онуфріївський парк" з виготовленням проектно-кошторисної документації)				15,0		не завершений
19.	Реконструкція очисних споруд для КЗ "Кіровоградська обласна психіатрична лікарня" в селищі Новому м. Кропивницький Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	13527,2	2016-2017	40	7852,1	-	введений в експлуатацію
20.	Реконструкція внутрішніх каналізаційних мереж будівлі дошкільного навчального закладу №4 "Казка" та зовнішніх мереж каналізації в межах території навчального закладу	1602,9	2016-2017	40	785,282	-	введений в експлуатацію

	по вул.Щорса, 9 у м.Долинська, Долинського району Кіровоградської області						
21.	Реконструкція системи відведення сирого осаду та надлишково активного мулу з впровадженням технології інтенсифікації процесу зневоднення осаду на мулових майданчиках Марто-Іванівських очисних споруд (Кіровоградська область, Олександрійський район, с.Марто-Іванівка) (коригування)	5461,1	2016-2017	82	999.5		введений в експлуатацію
22.	Будівництво каналізаційних очисних споруд з їх підключенням до мереж в м.Долинська Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	920,0	2017-2018	0	769,8		не завершений
23.	Реконструкція комплексу гідрогеологічних свердловин для геолого-економічної оцінки запасів підземних вод Лозуватської ділянки Долинського водозабору і здійснення заходів по застосуванню раціональних, економічно безпечних технологій видобування та недопущення порушення наднормативних втрат і погіршення якості підземних питних вод (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	10261,0	2017-2018	0	635,9		не завершений

1	2	3	4	5	6	7	8
24.	Будівництво напірної каналізаційної мережі від багатоквартирних будинків по вул. Шевченка, с.Соколівське, Кіровоградського району, Кіровоградської області (коригування)	2712,2	2016-2017	90	92,3		завершений
25.	Берегоукріплювальні роботи довжиною 280 м Кременчуцького водосховища в районі с. Велика Андрусівка Світловодського району Кіровоградської області (коригування)	5788,9	2016-2017	42	3256,8		завершений
26.	Реконструкція окремих конструктивних елементів водопропускної споруди на р.Синиця по вул.Заводська в м.Благовіщенське Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	4000,0	2017-2018	0	39,4		не завершений
27.	Реконструкція каналізаційних очисних споруд з їх підключенням до мережі смт Власівка, Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	1480,0	2017-2018	0	383,0		не завершений
28.	Будівництво очисних споруд потужністю 50 м.куб./добу на території Знамянського психоневрологічного інтернату у м.Знамянка, Кіровоградської області по вул. Соборна, 148 (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	1785,0	2017	0	30,0		не завершений

XVIII. Основні екологічні проблеми області

Сучасна екологічна ситуація Кіровоградської області протягом останніх років в цілому залишається стабільною. Екологічні проблем регіону побудовані на оцінці екологічної ситуації області з використанням статистичних, соціально-економічних показників та показників стану повітряного та водного середовищ. Проте аналіз ключових екологічних показників розвитку області за підсумками 2017 року свідчить про наявність кількох найбільш гострих і актуальних проблем регіону у сфері захисту довкілля.

Однією з важливих екологічних проблем регіону являється забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств.

Основним чинником та критерієм для визначення забруднення атмосферного повітря є норматив якості атмосферного повітря, який відображає гранично допустимий максимальний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та при якому відсутній негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами за 2017 рік становив 12204,0 т. Щільність викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел по Кіровоградській області у розрахунку на км² за 2017 рік становила 0,5 т, що є незмінним показником в порівнянні з 2016 роком – 0,5 т. У розрахунку на одну особу викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по області складала 12,7 кг (за 2016 рік – 12,2 кг).

Порівняно з іншими регіонами України стан атмосферного повітря Кіровоградщини в цілому задовільний.

Для суттєвого покращення стану атмосферного повітря від стаціонарних джерел викидів необхідно забезпечення суб'єктами господарювання фінансування ефективних методів щодо будівництва установок очистки газоподібних шкідливих речовин з газів, що виділяються від діяльності підприємств, проведення налагоджувальних робіт та застосування сучасного обладнання.

Найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря надходить від ТОВ "Побужський феронікелевий комбінат". Для зменшення обсягів викидів та покращення екологічної ситуації в області даним підприємством розроблено ряд заходів, зокрема, реконструкція аспіраційного обладнання металургійного цеху, газоочисного обладнання трубчатих обертових печей обпалювального цеху та аспіраційного обладнання відділення великого дроблення, середнього дроблення, перевантаження, шихтарного обпалювального цеху.

Відчутної шкоди стану навколишнього природного середовища області завдають промислові підприємства та підприємства житлово-комунального господарства при забрудненні водних об'єктів скидами забруднюючих речовин зі зворотними водами.

З метою відтворення та захисту водних ресурсів області у 2017 році з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища використано кошти у сумі 15302,8 тис. грн. на виконання наступних природоохоронних заходів:

реконструкція внутрішніх каналізаційних мереж будівлі дошкільного навчального закладу №4 "Казка" та зовнішніх мереж каналізації в межах території навчального закладу по вул. Щорса, 9 у м.Долинська, Долинського району Кіровоградської області – у сумі 785,3 тис.грн. ;

будівництво напірної каналізаційної мережі від багатоквартирних будинків по вул. Шевченка, с.Соколівське, Кіровоградського району, Кіровоградської області - у сумі 92,3 тис.грн;

дослідження екологічного стану Кременчуцького водосховища в районі водозабору водогону "Дніпро-Кіровоград" – у сумі 120,0тис.грн. ;

виготовлення паспортів водних об'єктів на території Кіровоградської області – у сумі 500,0 тис.грн.;

реконструкція очисних споруд для КЗ "Кіровоградська обласна психіатрична лікарня" в селищі Новому, м. Кропивницький, Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації) – у сумі 7852,1 тис.грн.;

реконструкція системи відведення сирого осаду та надлишково активного мулу з впровадженням технології інтенсифікації процесу зневоднення осаду на мулових майданчиках Марто-Іванівських очисних споруд (Кіровоградська область, Олександрійський район, с.Марто-Іванівка) (коригування) – у сумі 785,3 тис.грн.;

будівництво каналізаційних очисних споруд з їх підключенням до мереж в м.Долинська Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації) – у сумі 769,8 тис.грн.;

реконструкція комплексу гідрогеологічних свердловин для геолого-економічної оцінки запасів підземних вод Лозуватської дільниці Долинського водозабору і здійснення заходів по застосуванню раціональних, економічно безпечних технологій видобування та недопущення порушення наднормативних втрат і погіршення якості підземних питних вод (з виготовленням проектно-кошторисної документації – у сумі 635,9 тис. грн.;

будівництво напірної каналізаційної мережі від багатоквартирних будинків по вул. Шевченка, с.Соколівське, Кіровоградського району, Кіровоградської області (коригування) – у сумі 92,3 тис.грн.;

реконструкція окремих конструктивних елементів водопропускної споруди на р.Синиця по вул.Заводська в м.Благовіщенське Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації) – у сумі 3256,8 тис.грн.;

реконструкція каналізаційних очисних споруд з їх підключенням до мережі смт Власівка, Кіровоградської області (з виготовленням проектно-кошторисної документації) – у сумі 383,0 тис.грн.

будівництво очисних споруд потужністю 50 м.куб./добу на території Знам'янського психоневрологічного інтернату у м.Знам'янка, Кіровоградської області по вул. Соборна, 148 (з виготовленням проектно-кошторисної документації) – у сумі 30,0 тис.грн.

Ще одним актуальним проблемним питанням для області залишається проблема поводження із промисловими відходами.

Проблема утворення промислових відходів полягає у тому, що переважна більшість відпрацьованих відвалів кар'єрів ПрАТ "ЦГЗК", який є основним утворювачем відходів, не переробляються, а видаляються та, відповідно, із року в рік накопичуються на території області.

Крім того, департаментом спільно з державною екологічною академією післядипломної освіти та управління "ЧОРНОБИЛЬ" проведено роботу щодо розроблення проекту Концепції Державної цільової програми радіаційного і соціального захисту населення Кіровоградської області та міста Кропивницького.

Зазначений проект Концепції, погоджено розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 29 грудня 2017 року № 690-р.

На даний час проект Концепції подано на погодження до Міністерства соціальної політики України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства фінансів України та Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України.

Крім цього, з метою збереження природного різноманіття існуючих ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу, збереження для майбутніх поколінь природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність, в області постійно ведеться цілеспрямована робота з підготовки та організації заходів з питань створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

**Відповідальні виконавці розділів Екологічного паспорту
Кіровоградської області за 2017 рік**

1.	Загальна характеристика.....	Гоменюк Г.О.(22-99-94) Гладенький С.І.(36-10-31)
2.	Чисельність населення	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)
3.	Фізико-географічна характеристика	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)
4.	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	Ткаліч Т.В. (24-34-43)
5.	Атмосферне повітря	Клименко А.В. (24-34-43)
6.	Водні ресурси	Хомич А.П. (24-34-43) Ткаліч Т.В. (24-34-43) Клименко А.В. (24-34-43) (табл.7) Гладенький С.І. (36-10-31) (табл.8)
7.	Земельні ресурси	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Лазаренко С.І. (22-65-24) Гладенький С.І. (36-10-31) (табл.21)
8.	Лісові ресурси	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)
9.	Рослинний світ	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)
10.	Тваринний світ	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)
11.	Природно-заповідний фонд	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)
12.	Формування екологічної мережі	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Гладенький С.І. (36-10-31)

13.	Поводження з відходами та небезпечними речовинами.....	Хомич А.П. (24-34-43) Ткаліч Т.В. (24-34-43) Лазаренко С.І. (22-65-24) (табл..60)
14	Радіаційна безпека.....	Хомич А.П. (24-34-43) Ткаліч Т.В. (24-34-43)
15.	Моніторинг довкілля.....	Ткаліч Т.В. (24-34-43) Лазаренко С.І. (22-65-24) (табл..65)
16.	Міжнародне співробітництво.....	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Лазаренко С.І. (22-65-24)
17.	Планування природоохоронної діяльності.....	Гоменюк Г.О. (22-99-94) Лазаренко С.І. (22-65-24)
18.	Найважливіші екологічні проблеми області	Ткаліч Т.В. (24-34-43) Лазаренко С.І.(22-65-24) Гладенький С.І. (36-10-31) Клименко А.В. (24-34-43)